

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani
na dom dostavljen: v upravnistvu preješan:
celo leto naprej . . . . K 24.— celo leto naprej . . . . K 22.—
pol leta . . . . . 12.— pol leta . . . . . 11.—
četrt leta . . . . . 6.— četrt leta 5.50
na mesec . . . . . 2.— na mesec 1.90

Dopis naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knaifova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredni nedelje in praznike.
Inserati veljajo: peterostopna petična vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin.
Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka volja 10 vinarjev.
Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:
za Avstro-Ogrsko: za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . . K 25.— celo leto naprej . . . . K 37.—
pol leta . . . . . 13.— za Ameriko in vse druge dežele . . . .
četrt leta . . . . . 6.50 celo leto naprej . . . . K 35.—
na mesec 2.30

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znak
Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knaifova ulica št. 5, telefon št. 95.

Cesarjevo pismo Goričanom

Dunaj, 3. decembra. (Kor. urad.) Njegovo c. in kr. Apostolsko Veličanstvo je blagovolilo izdati najmišljivejšo naslednje Najvišje lastno-ročno pismo:

Ljubi grof Stürgkh! Odkar je vstop Italije v krog naših sovražnikov zanesel boj z orožjem na prejšnjem neoprogem kraju mirnega dela, trpijo blagodejne pokrajine ob južnih državnih mejah, katere branijo moje vrle čete že več nego pol leta z junaško odločnostjo, vsled neprilike in vedno ponavljajočega se besnega sovražnega napada. V težko preizkušnem Primorju je mogoče zlasti Mojemu srcu drago deželno mesto Gorico ščititi z močjo meča pred sovražno osvojitvijo, ne pa pred uničenjem, ki s stališča vojaške potrebe ni upravičeno.

Z globoko žalostjo se oziram na stiske zvestega prebivalstva in hvaležno cenim njega požrtvovalnost, s katero prenaša v trdnem zaupanju na zmago pravične stvari in nezlomljivo pripadnost k monarhiji, trde čase in podpira ogromno delo Moje armade s svojo vztrajnostjo.

Sporočite prebivalcem onih krajev Moja sočustva, zagotovite jih, da pričakuje Moje očetovsko srce, zanašajoč se na milost Gospoda, z zaupanjem za nje srečnejših dni in da bo Moja in Moje vlade vedna skrb dejansko olajšati in izlečiti tudi tam, kakor drugod rane, ki jih je vsekala vojna.

Dunaj, 3. decembra 1915.
Franc Jožef, I. r.
Stürgkh, I. r.

Italijani zopet bombardirajo Gorico.

POPUŠČANJE ITALIJANSKIH NAPADOV. — BOJI SAMO V JUŽNEM GORIŠKEM. — OBSTRE-LJEVANJE GORICE.

Dunaj, 3. decembra. (Kor. ur.) Uradno se razglša:

Italijansko bojišče.

Po zopet popolnoma ponesečeni sovražnih napadih zadnjih dni na tolninsko mostišče in na naše gorske pozicije severno od tam je nastopil včeraj tam mir.

Pri Oslavju smo danes ponoči zopet zavrnili sovražni sunek.

Enako so se izjavili napadi na hrib Sv. Mihaela in na severno pomočje tega hriba. Pri Sv. Martinu smo uničili neki italijanski oddelek, ki se je bil s pomočjo vreč, s peskom napolnjenih, približal.

Gorica je stala pod posebno živahnim ognjem, ki je napravil zlasti v notranjem mestu mnogo nove škode.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer fml.

BOJ OB GORIŠKI FRONTI.

Boj ob goriški fronti je zopet živahniji. Nasproti temu pa je sovra-

nik zopet opustil svoje brezuspešne pa izgub bogate napade na tolninsko mostišče. V goriškem odseku so bili zopet Oslavje, Sv. Mihael in Sv. Martin žarišče bojev, ki pa niso dosegli ljutosti prejšnjega tedna. Odmor v bitki je trajal tri dni ali kakor nas uči skušnja, se bo napadalna delavnost Italijanov počasi zopet zvišala. Če pa more italijansko armadno vodstvo že sedaj začeti zopet boje za dalje časa z jednako intenzivnostjo, o tem se mora na vsak način dvomiti. Brez vpliva tudi ne ostane okolnost, da ni več zunanjega nagona, kateri se je uveljavil pred sklicanjem parlamenta. — Poteka že sedmi teden soške bitke, 48. dan, vedno pa so še in ostanejo brez zmage, brez Gorice.

Iz bojev pri Gorici.

Čim bolj se je bližala otvoritev italijanskega parlamenta, tem ljutejši so bili italijanski boji. V razmeroma ozkem prostoru goriškega mostišča, to je od Sabotina do podgorske višine, smo vjeli od 18. oktobra do 1. decembra 4840 italijanskih vojakov, med njimi 80 oficirjev. Na napadalni točki pri Oslavju sami je postavilo v boj italijansko armadno

vostvo eden za drugim 26 različnih polkov. Zadnje dneve novembra je bilo tu na prostoru komaj enega kilometra na en dan 8 polkov poslanih v boj. Italijani so imeli vsled takega napadanja strašne izgube.

Borenje ob Soči.

Major Tanner, poročevalec berlinskega »Lokalanzeigerja« poroča iz Gorice: Položaj ob soški fronti nadkriljuje moje pričakovanje. Duh braniteljev je jednak iz streškega jarka do poveljnika armade; duh zaupanja, ki napravlja največji vtisk. Italijani so res korakoma se približali avstrijskim obrambnim črtam, so tudi prisilili branitelja, da je tuintam frontno črto izravnal in prepustil na dveh mestih Italijanom dobljena tla, ali to so v resnici same malenkosti, ne glede na uporabo časa in municije in na velikanske izgube. Ako pa bi se tudi zgodilo, kar pa je povsem neverjetno, da bi bila prva črta kje predrta, da bi šli Avstrijci na drugo črto, bi se pričel tam ples zadnjih šestih mesecev na enak način. Odločitev ob Soči bo taka, da bodo Italijani izkpravili, predno dosežejo kak uspeh za svojo nepotprežljivo domovino.

General Porro potuje v Pariz.

Pariz, 2. decembra. Kakor poroča »Matin«, odpotuje namesto Cadorne, katerega zadržujejo ljuti boji na italijanski fronti, general Porro 5. decembra v Pariz.

Italija in Srbija.

»Giornale d' Italia« potrjuje glede na Sonninove izjave, da namerala Italija preskrbovati Srbijo z municijo, z živili in pripomočki k takozvanemu olajšanju njene koncentracije v svrhu prihodnjih bojev; torej ne namerala pričeti s kako lastno riskantno ofenzivo.

Nesprejemljiva zahteva Italije.

Sofija, 3. decembra. Kitchener je povedal angleškim generalom v Solunu, da je Italija stavila nesprejemljivo zahtevo za svojo udeležbo na balkanski vojni. Zahtevala je namreč celo Albanijo, poslala pa bi na Balkan relativno malo čet. Kitchener je dostavil, da vsled tega ne ostane drugo, nego prisiliti Grčijo, da se pridruži ententi.

General Ameglio.

General Ameglio, guverner Libije, ki se je mudil v Italiji, se je vrnil v Tripolis. Ako bi se Italija udeležila

vojne na Balkanu, bi bil vodil tamkajšnje operacije najbrže general Ameglio.

Italijanski parlament.

Lugano, 3. novembra. Včerajšnja seja parlamenta v Rimu je potekla apatično. Socijalisti - reformisti, republikanci, levo krilo radikali in nacionalisti so kazali ministrstvu Salandru dobrohotnost, ker je s podpisom londonske pogodbe ustregel njihovim željam. Ostale skupine so molčale, le socijalisti se upajo, delati očitno opozicijo. Predsednik je pričel brzojavne pozdrave iz Ogleja, Ronchija in Gradeža; zadnji izreka nepremisljivo hvaležnost za osvobojenje iz krepiljev tiranskega zatiralca. Radikalni poslanec Dantano je pripravil edinstvo med parlamentom in med vlado, in zahteval pomoč proti draginji živil in brezposelnosti ter pripravljane bodočih trgovinskih pogodb in notranje kolonizacije z ozirom na potrebno omejitve izpeljevanja. Beneški poslanec Rey je izvel željo, naj se nadaljuje vojna, dokler ne bodo doseženi vsi vojni nameni. Poslanec ladjedelničar Orlando je grajal, da opravlja italijanska vojna mornarica težko službo straženja, a italijanskega obrežja vendar ne štiti in ni še dalo nobenega dokaza svoje sile, med tem ko se avstrijsko - ogrska mornarica ogiblje bitke in bombardira italijansko obrežje. Guverner je zahteval več podmorskih čolnov. Socijalistični poslanec Treves je ostro kritiziral diktatorski režim in demagogično početje v namen, pr. vzročiti vojno, dalje slabo gospodarstvo, kapitalistično izkoriščanje, slabo delo diplomacije na Balkanu in nagnenje za razširjenje vojne. Navajajoč sklepe mednarodnega socijalističnega sestanka v Zimmerwaldu je guverner želel, naj se pospeši mir. — Posebnega ugovora Trevesevina izjavljanem ni bilo, pritrjevali pa so mu samo socijalisti.

Devedeset poslancev odsotnih.

Prve seje italijanskega parlamenta se je udeležilo 418 poslancev. Devedeset poslancev je upravičilo svojo odsotnost, med tem večina Giolitijevih pristašev.

Socijalistična izjava v italijanskem parlamentu.

V seji 3. t. m. je imel Treves imenom socijalistov pomemben go-

vor. Najprvo se je pritoževal radi cenzure in rekel, da ljudstvo pričakuje jako dolgo vojno, v maju pa se je rekel, da bo italijanska intervencija končala evropsko vojno na mah. Kritiziral je ostro balkansko politiko vlade, ki je pripomogla Srbiji do poraza in s tem 16 mesecev boja uničila. Govoril je o pristopu Italije k londonskemu dogovoru, s čemer je izgubila svobodo svojega postopanja in razširila obseg vojne. V velikanskem konfliktu Anglije v Nemčijo vidi triumi Amerike in oligarhije kapitalizma, kateremu bo sledila naravna zgradba vlade socijalizma. Na kritičen način je pojasnil vojevanje ob Soči in zahteval, ne da bi se solidarnost kršila, za Italijo pravico, da glede nove vojne napovedi more postopati po svoji sodbi. Končal je svoj govor z mirovnim pozivom brez zavojevanja in brez kršenja samoodločevalne pravice narodov.

H govoru italijanskega zunanjega ministra.

Italijanska poslanska zbornica je poslušala dolg govor zunanjega ministra, iz katerega je morala dobiti vtisk, da so vendar nekam čudni Cadornovi uspehi. Komaj osem vrst obsega poročilo o šestmesečnem boju, ki je stal Italijane nad pol milijona ljudi. Nič bojev ne karakterizira obupnosti položaja za Italijo kot to postransko premotrivanje jedinega bojišča, na katero je stopila Italija z vojaštvom jednega in pol milijona in z upanjem, da bo mogla njena armada v pozni jeseni vkorakati že v dunajsko glavno mesto. Sonnino je trdil, da je napad Italijanov pritegnil nase velike avstro - ogrske sile, da je mogla Rusija v Galiciji in Voliniji izvesti zmagovito ofenzivo (?), ali mi mu moramo postaviti pred oči dejstvo, da vso italijansko milijonsko armado veže na en in isti kraj že pol leta razmeroma slaba avstro - ogrska armada in da četverozeva radi tega ni mogla dobiti od Italije nikake pomoči in je bilo treba izločiti italijansko bojno silo iz bojev v orientu.

Italijansko časopisje o Sonninovem govoru.

Italijansko časopisje kakor tudi parlamentarni krogi se dotikajo govora zunanjega ministra skoro samo glede točke o podpisu londonskega dogovora. Objektivnejši presojevalci pripoznavajo, da so se diplomatične razmere Italije štitele in da je od-

LISTEK.

Nizozemska.

Ze kmalu po začetku sedanje vojne je bila mobilizirana nizozemska armada in pred nekaj meseci se je v nizozemskem parlamentu mnogo govorilo tudi o razširjenju vojne dolžnosti in o preskrbi vojnega materiala, vse za slučaj, da bi bila ogrožena nizozemska nevtralnost, bodisi od strani Nemčije, bodisi od strani Anglije. Nizozemska je majhna in tiha država, a po svoji zemljepisni legi znamenitega pomena za evropsko politiko.

Nizozemsko so poetični potopisci časih primerjali velikanskemu posestvu, kajti v prvi vrsti se bavi prebivalstvo te dežele z živinorejo in z vrtnarstvom. Značilno je, da je v tej deželi 1,204.000 hektarjev travnikov in pašnikov in 862.000 njiv in vrtov. Za tako površino ima Nizozemska mnogo živine, nad dva milijona govedi in 300.000 konj. Izvoz mesa in sira je glavni dohodek nizozemskih kmetovalcev, a zaslužek je velik, kajti živinoreja, mlekarstvo in sirsarstvo je na tako visoki stopnji,

da si n. pr. slovenski ljudje tega še predstavljati ne morejo.

Na Nizozemskem nimajo ne železa, ne premoga, ne bakra, in morajo vse to uvažati od drugod. Posledica tega je, da ima Nizozemska malo industrije. To je nač vzrok, da Nizozemci sploh ne ljubijo posvečati se industrijalni karijeri, ampak dajo prednost kupčijstvu. Pripoveduje se, da je prvi bankir v Amsterdamu, kateremu je bil predložen obširen projekt za napravlo jako lukrativne tovarne, potisnil projekt od sebe, ne da bi ga bil le pogledal, češ: »Se mar nam ni, da bi se bavili z industrijalnimi problemi.« Kar je na nizozemskem industrije, so jo skoro vso ustanovili tuji ljudje s tujim kapitalom, največ Nemci.

Pač pa se Nizozemci radi posvečajo trgovini, bančni stroki, spedičiji in posebno radi se bavijo s spekulacijami na borzi. Skoro vsak tretji Nizozemec je v stikih z borzo. Deloma je temu vzrok tudi to, da Nizozemska nima nikakih carin. Vsled tega procvitata trgovina in brodarstvo.

Nizozemska torej izvaja živila in sploh agrokulturne produkte, uvažna pa industrijalne izdelke. Njena sosedinja, Nemčija, pa kupuje nizozemske kmetijske produkte in jih

plačuje z industrijalnimi izdelki. Vzglc temu so se Nizozemci doslej odločno branili vsake tesnejše gospodarske zveze z Nemčijo.

Nemški nacionalni ekonom in politik Friderik List je leta 1881. v svojem energičnem slogu pisal: »Nizozemska je po svojem zemljepisnem značaju, po svoji trgovski ter industrijalni situaciji, po jeziku in po plemenu svojega prebivalstva nemška provinca, ki je bila v časih domaćih nasprotij odtrgana od Nemčije. Če se Nizozemsko ne inkorporira Nemčiji, ostane ta podobna poslopju, čigar hišna vrata so last kakega tujca. Nizozemska pripada Nemčiji, kakor pripadata Bretagna in Normandija Franciji.«

List torej ni mislil samo na carinsko zvezo med Nemčijo in med Nizozemsko. Ekonomično edinstvo mu je bilo le prvi korak do političnega edinstva, in popisal je politično edinstvo kot dobiček posebnega pomena za Nizozemsko, češ, da postane na ta način Nizozemska voditeljica in nositeljica vse nemške pomorske sile.

Kar je začel Friderik List, to so nadaljevali potem še drugi. Od Lista do Rohrbacha in do Friderika Naumana, je literatura, dokazujoča potrebno združenje Nemčije in Nizo-

zemske, velikanska, a Nizozemci si niso dali ničesar dopovedati in skrbno čuvajo svojo politično in trgovsko neodvisnost.

Nemška diplomacija se je mnogo trudila, da bi pridobila simpatije Nizozemske za Nemčijo. Posrečilo se ji je doseči, da se je nizozemska kraljica Viljemina poročila z vojvodo Meklenburškim. Ko je mlada nizozemska kraljica obiskala cesarski dvor v Berlinu, je cesar Viljem omenjal skupne spomine rodovin Hohenzollern in Orange ter v svojem pozdravnem govoru poudarjal: »Vaše Veličanstvo ne prihaja kot tujka; sprejmemo Vas na pruskih tleh kakor članico rodbine.« To prizadevanje nemške diplomacije so podprli še razni veliki dogodki: Anglija je zavojevala v Južni Afriki obe burški republik, Združene države so vzele španski otok Kubo in vse velike države so si poiskale novih kolonij. Francija se je polastila Maroka. Nizozemsko je kot posestnico velikih in bogatih kolonij začelo skrbeti, kako ohrani svojo posest, ki je z lastnimi močmi ne more ubraniti v slučaju kakega napada. To je ustvarilo pred nekaj leti na Nizozemskem precej močno gibanje za čim ožjo gospodarsko zvezo z Nemčijo, češ, samo ta zveza je v stanu

ohraniti Nizozemski njene kolonije, vir velikih bogastev. Toda to prizadevanje je naletelo na jako močan odpor, kajti vsako približanje Nizozemske in Nemčije je pomenilo obenem največje nasprotje med Nizozemsko in med Anglijo, da celo direktni konflikt, ki bi ne mogel drugače končati, kakor da pripade Nizozemska ali Nemčiji ali pa Angleški in da pridejo njene kolonije v tuje roke.

Nizozemska hoče biti neodvisna tako od Nemčije, kakor od Anglije. Najbolje se je to pokazalo pred več leti, ko je cesar Viljem na potu iz Londona v Berlin prišel obiskat nizozemsko kraljico. Prebivalstvo ga je jako hladno sprejelo in vse časopisje je soglasno poudarjalo, da hočejo Nizozemci ohraniti svojo popolno narodno, državno in gospodarsko samostalnost, popolno na vse strani. Celo sorodniki Nemcev nočejo biti. Ko se je svoj čas nemški kancelar Caprivi razgovarjal inter pocula z nizozemskim poslanikom, mu je med drugim tudi rekel, da jezik, ki ga govorijo Nizozemci, ni nič drugega, kakor pokvarjeno narečje.

Prav pravite, ekscelenca, je odgovoril nizozemski poslanik. Dovolite samo, da Vašim izvajanjem nekaj pristavim: da je namreč pokvar-

stranjena izolacija Italije pri prihodnjih mirovnihi pogajanjih. Po-udarjajo tudi, da Italija še ni podala Nemčiji nikake formalne napovedi vojne, ožji prijatelji angleške in francoskega poslanika hvalijo modrost in lojalnost Sonnino in se obračajo proti Nemčiji izzivalno, katero smatrajo za najnevarnejšo sovražnico Italije, proti kateri se je treba boriti do zadnjega. Opozicionarci ironizirajo dogodke v zbornici. K razpravi o Sonninovih izjavah je vpisanih 15 poslancev, med njimi ni nobenega Giolittijevega pristaša, in en pravi opozicionalec.

Senat, v katerem je podal Sonnino iste izjave, sploh ne bo o njih nič razpravljal in je bil takoj odgo-den, ker se nima s čim baviti.

Italijanski interencionisti zahtevajo napoved vojne Nemčiji.

Intervencionistična stranka v Rimu je sprejela v svoji seji 2. decembra tako-le resolucijo:

Ker se cilji naše vojne z izpolnitvijo nacionalnih zahtev ne izčrpajo, marveč se morajo s skupnim sodelovanjem zavezniški izpolniti, da se ustvari v Evropi razmere, pod katerimi bo zajamčeno spoštovanje narodnostnih principov in svoboda narodov proti vsaki preoblasti, pričakujejo interencionistične stranke od vladne izjave, da izključi vsak dvom glede našega razmerja do Nemčije, katero razmerje more biti le ono vojnočelnih se držav. Pozivljamo vladno, da zaupa disciplinarni enodušnosti naroda in nepremagljivi hrabrosti naše armade in da dovoli javnemu mnenju, da izraza svoje nazore prosto in odkrito brez vsake omejitve.

Za soško fronto.

Dne 3. decembra.

»Bežite takoj, ker hočemo sestreliti in povsem požgati Gorico!« Listki take vsebine so padali iz italijanskih in francoskih zrakoplovov na Gorico. Sledilo je bombardiranje mesta, ki kaže, da hočejo Italijani v kratkem času razbiti Gorico, pokončati jo res popolnoma, ker si je še doslej niso mogli osvojiti. Težke granate letijo v mesto iz Brd in izza Podgore, letalci mečejo bombe in pušice, proizvajajo se napovedano razdevalno delo. Gorica je za Italijane v vojaškem oziru malega pomena, vendar pa se bijejo za njo tako kruti boji. Tu si stojita v nasprotju generalissimi Cordona in italijanska politika. General Borojevič je napram amerškemu poročevalcu Wigandur označil Cadorna za moža velikih zmognosti in stratežičnih idej, ali po njegovi sodbi Cadorna ni gospodar svojih sklepov. Bistroumen je in vojaški talent, ali njegove ideje stojijo pod vplivom politike in so podrejene kriku političarjev, da treba na vsak način ljudstvu pokazati kak uspeh. In dostavil je nato Borojevič: v vojni pa mora biti politično in vojaško delo enotno. Kjer tega ni, tam manjka nekaj resnega, kar pa je v slučajih lahko odločilnega pomena. Gorica, katero hoče dobiti Cadorna za vsako ceno, ni vredna krvi, ki se jo preli-va za njo. Cadorna sicer to vé sam, vé pa tudi, da se zahteva zavzetje Gorice v namene, da se potolaja razdražena italijanska javnost in se razpoloženje v Italiji zboljša. In tako je, da se mora general podvržeti političnim momentom, kakor jih izražata vlada in kralj. Tako Borojevič. — Politični momenti torej narekujejo one ljute boje za Gorico, ki naj bi kar najhitreje padla Italijanom v roke,

čeno nizozemsko narečje imelo že svojo literaturo, ko mati-nemščina še prve slovnice ni imela.

To odločno voljo, ohraniti samostojnost, so pokazali Nizozemci tudi tedaj, ko so odklonili vsako gospo-darsko in politično zblizanje z Belgijo in posebno so to pokazali z zgradbo trdnjave Vlissingen. Ta trdnj-ava ima namen, braniti Nizozemsko proti Belgiji in preprečiti izkrca-nje kake angleške armade. Kdo vé, če bi ne bili Angleži že poslali čez Nizozemsko ozemlje kake armade proti Nemcem v Belgijo, da jim ne zapira poti trdnjave Vlissingen.

V razvoju razmerja med Nem-čijo in med Anglijo bo Nizozemska igrala še veliko vlogo. To pokaže vsak pogled na zemljevid. Nemčija je velika pomorska in trgovska sila, a nima ne obrežja, ne pristanov. Bal-tiško morje je zaprto morje in ima vrh tega nizko in ne varno obrežje. Ob izlivu Labe in Wesre stoji-ta Hamburg in Bremen, ki morata brani-ti svojo trgovino z milijonskimi žrtvami za premaganje in odstranje-nje naravnih ovir brodarstvu. Koj poleg Hamburga pa se začinja Ni-zozemska in vlada na več kakor 200 kilometrov dolgem obrežju. Nizo-zemska je naravni most iz Nemčije na Angleško, tod se križajo komuni-kacijske zveze med tema velikima

da bi se pogasila ono živo hrepenen-je po kaki zmagi, po kakem uspehu, katerega je italijansko ljudstvo tako polno. Ker pa le ni hotela pasti Go-rica malo obstrljena, so sklenili, uni-čiti jo; pregnati ven prebivalstvo in mesto zažgati. Ne gre tako hitro tudi to njihovo zločinsko delo izpod rok, kakor so si mislili, kajti mnogo gran-t je napravilo le luknje, izredno mnogo jih ne eksplodira in tako se bodo morali »rešitelji Gorice« truditi še precej časa, predno mesto popol-noma razdenejo, ako si zadnji čas še ne premislijo, kajti saj je vendar škoda toliko dragih strelcev v mesto, v katerem ni vojaštva in iz katerega je sedaj pobegnilo že skoro vse civilno prebivalstvo. Kaj prav nad samim golim zidovjem naj si hladijo Italijani svojo jezico radi stalnih neuspehov? Tisto svojo municijo bodo pa še kr-vaavo rabili, kajti kdo vé, kaj jih še čaka in kje? Če presodijo malce polo-žaj na Balkanu in zmagoviti naš pohod z zavezniškimi četami po najtežjem bojnem terenu v Srbiji, se mora delati Italijanom črno pred oč-mi. Pa tudi ako bi končno zavojevali Gorico, česar sicer sploh ni pričako-vati, kaj bi imeli? Kaj bodo potem tekli po Vipavski dolini pod ognjem naših baterij z desne in leve strani. V nekem italijanskem komunikije pred kratkim časom pa smo že čitali, da so italijanski letalci opazili »so-ovražne topove na severovzhodni strani.«

Tako ne kaže na nobeni strani Italijanom, da bi prišli čez svoje po-zicije na pot v Gorico, pa naj se trudi-jo pri Oslavju, pri Podgori ali na hribu Sv. Mihaela. General Boro-jevič je rekel Wigandur: Brez hriba Sv. Mihaela Gorice Italijani, ako bi jo že vzeli, ne bi mogli držati, ker bi bila s te obvladajoče višine izpostavl-jena ognju z boka. Zato pa žrtvuje Cadorna prave hekatombe, da bi osvojil Sv. Mihael, in se ga drži trd-no, kakor mi. Cadornovi jarki na podgorski višini so še vedno na oni strani. Njegov napor, da bi vzel pod-gorsko višino, je istotako velik kakor za Sv. Mihael. Tako je rekel Bo-rojevič. Uspeha pa, kakor znano, Cadorna nima nikakega, čeprav vča-sih v svojih poročilih pravi, da so Italijani tudi na severozapadni višini nekaj napredovali.

Grmi in treska okoli Gorice, gr-mi in treska za Sv. Goro, ob Sv. Lu-ciji, pri Tolminu in še višje. Cadorna skače in ukazuje, sedaj udariti z naj-večjo ljutostjo na Doberdobsko pla-noto in Sv. Mihael, sedaj koncentri-ra svojo glavno napadalno silo na Gorico, sedaj na Zagoro, tolmniško mostišče, včasih na dva, tri kraje z največjo vehemenco, včasih pa ro-pota ob vsej soški fronti. Uspeha ni in ga ne bo. Poročevalcem je re-kel Borojevič: Kjer smo vzeli pozici-jo začetkom vojne, tam stojimo še vedno in tam ostanemo, ako bo le to v naši moči.« V to našo moč pa imamo polno zaupanje, zato verja-memo Borojevičevim besedam.

Iz Gorice se je odpeljalo prebi-valstvo na razne kraje, na Kranjsko, Štajersko, v Lipnico, marsikdo si je počel v Trst, zlasti trgovci se trudijo priti v Trst, mnogo pa jih je ostalo kar v bližini Gorice. Kamor je kdo mogel, se je skril. Te iz oko-lice pošiljajo proč, ker je prebival-stvo že tako preobteženo in zahteva-jo to vojaški oziri. V bližnjo okolico od Solkana do pod hrib Sv. Mihaela priletava italijanski ogenj, ki hoče menda pokončati ves ta prostor z Gorico vred in tje proti Vipavski dolini. Prizadeto goriško ljudstvo

državama, na Nizozemskem se izliva v morje Rena, der deutsche Rhein, ob katerem je tekot stoletij nastala prava industrijalna hipertrofija, kjer kriče ljudje in stroji po živežu in su-rovinah, in od koder razpošiljajo po svetu tako velikanske množine indu-strijalnih izdelkov. Vse province ob Reni, polne premoga in železa, gra-vitirajo na Rotterdam, ravno tako Westfalska, Badenska in celo Würt-temberska. Rotterdam in Anversa (Antwerpen) sta v mirnih dneh spre-jemala in razvozila no svetu več nemških izdelkov, kakor Hamburk in Bremen skupaj. Zlasti Rotterdam, ta direktni pot iz Nemčije na širno morje, je bil centrala za uvoz in iz-voz Nemčije in je vsled tega tako brezprimerno zabogatel.

Situacija Nizozemske je v se-danji vojni jako težavna. Želi ostati neodvisna in samosvoja, a ker ni ne-vtralna država, to se pravi, kjer nj-ena nevtalnost ni zajamčena po me-dnarodni pogodbi, ja pač bila primo-rana mobilizirati svojo armado za vse slučaje, zavedajoč se, da zna biti njena neodvisnost nevarno ogrožena ali sploh onemogočena, če bi se ta vojna končala s popolno zmago ene ali druge vojskujočih se državnih skupin.

P. Sirk.

trpi in zdihuje. V mestu so ostali še ljudje, ki so sklenili vstrajati res prav do konca, ako jih oblast poprej ne pošlje ven, ostali so nižji sloji, revne družine, ki ne vedo kam iti, barak pa se bojijo in so še vedno

rajsko doma v najtežjih razmerah, v vedni nevarnosti za življenje, kakor pa da bi šli proč v neznan svet, v barake. Saj je tudi tolminski dekan poslanec Rojč zaklical v »Sloven-cu«: Le v barake nikar!

Bolgari so zasedli Bitolj.

MOHAMEDANCI IN ARNAVTI OB STRANI NAŠIH ČET. — PRI MITROVICI IN PEČU.

Dunaj, 3. decembra. (Kor. ur.) Uradno razglašajo:

Jugovzhodno bojišče.

Zapadno in južno od Novega Pazarija so vjele avstro-ogrške čete, katerim se je pridružilo mnogo obo-rozenih mohamedancev, predvčeraj-šnjem in včeraj 3500 Srbov.

V bojih v obmejni pokrajini med Mitrovico in Pečom so posegli na naši strani številni Arnavti v boj.

Slavnosti, ki so jo priredile dne 2. decembra naše čete v sandžaku Novi Pazar in v Mitrovici, se je do-mače prebivalstvo navdušeno ude-ležilo.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 3. decembra. (Kor. ur.) Wolffov urad poročča:

Veliki glavni stan, 3. decembra. Balkansko bojišče.

V gorovju jugozapadno Mitro-vice se vršijo uspešni boji s posa-melnimi sovražnimi oddelki. Pri tem je bilo včeraj vjetih nad 1200 Srbov. Vrhovno armadno vodstvo.

BOLGARI SO ZASEDLI BITOLJ V ČETRTEK POPOLDAN.

Rim, 3. decembra. (Kor. urad.) »Agencia Stefani« javlja iz Aten: »Včeraj popoldne ob 3. so Bolga-ri zasedli Bitolj.

Srbske čete so se umaknile na Resno.

Milan, 3. decembra. (Kor. ur.) »Secolo« poročča iz Florine 2. decem-bra: Srbske čete so zjutraj zapustile Bitolj ter se umikajo na Resno.

Pred padcem Bitolja.

Iz Aten in Soluna poročajo: Bol-gari so obkolili Bitolj zlasti od jugo-vzhoda, da preprečijo umikanje Sr-bov na grško ozemlje. Bolgarske predstraže so dosepele do Kenalov, ob železnici Bitolj - Solun, tik ob grški meji. Srbi so upali, do zadnjega tren-utka, da jim bo mogoče mesto drž-ati, ter so se bližala od severa oja-čenja. Toda ojačenja so prišla pre-pozno in srbski poveljniki polkovnik Vasić je moral Bitolj opustiti in se umakniti na Resno ob jezeru Presba. Pot na grško ozemlje mu je bila že od Bolgarov odrezana.

Predaja mesta.

»Köln. Ztg.« javlja: Srbi so v sredo sklenili, da izročijo mesto Bol-garom. Posebno odposlanstvo sešto-ječ iz bitoljskega župana, srbskega metropolita in grškega konzula se sestalo z vojaškimi zastopniki Bolga-rije in centralnih držav ter je podpi-salo predajo mesta.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 2. decembra. (Kor. urad.) Uradno poročilo o operacijah 1. decem-bra pravi: Položaj je danes neiz-premenjen.

General feldmaršal Mackensen Srbom.

»Az Est« javlja: General feld-maršal von Mackensen je izdal oklic na prebivalstvo okupiranega srbskega ozemlja, v katerem pravi: Srbi, srbska armada je poražena, Belgrad, Šabac, Valjevo, Užice, Čačak, Kraljevo, Kragujevac, Jagodina, Nego-tin, Aleksinac, Zaječar, Knjaževac, Niš, Leskovac, Vranja, Skoplje in Veles so osvojeni in bližamo se No-venmu pazaru in Prištini. Dokler se nahajajo znanji ostanki srbske arma-de še pod orožjem se bodemo boje-vali proti njim. Bojujemo se pa le z armado in ne s srbskim ljudstvom. Kdor se združenim armadam ne upira, tega življenje in imetje je varno. Pozivljamo srbsko prebival-stvo, da naj se vrne v svoja domov-ja, živi svojemu poklicu, naj se pro-stovoljno pokori ukazom vojaških poveljnikov, da se vrne zopet mir v Vašo deželo. V tem slučaju nam bo mogoče, da vam vrnemo Vaše prej-šnje blagostanje in povrnemo neza-krivljeno škodo. von M a c k e n s e n, general feldmaršal, vrhovni poveljnik združenih avstrijskih, nemških in bolgarskih armad.

Pismo kralja Petra ruskemu carju.

»Vilag« hoče vedeti, da je pisal kralj Peter, predno je zapustil srbska tla, ruskemu carju pismo, v katerem pravi: »Sam sem onemogel starec, moj narod pa je ponižan v prah. Nemarnost ruske politike je zakrivila nesrečo Srbije. Ti car boš odgovarjal zato višjemu sodniku.« Pismu je priložil kralj Peter nekaj srbske zemlje.

Četverozveza izdajalka.

Znani romunski interencionist Mille priobčuje v »Adeverulu« članek »Heroična Srbija«, v katerem očita četverozvezi zločinsko nemar-nost in izdajalstvo. Pomoč entente prihaja prepozno. Tudi če bodo Srbi dobili svojo zemljo nazaj — kdo jim bo povrnil neštete strašne žrtve? Srbija se je žrtvovala za interese ente-nte, ki jo je v zahvalo pustila na cedilu. Svetovna zgodovina bo zabe-ležila ta čin na grdo stran svoje knjige.

Grška in četverozveza.

POPOLEN NEUSPEH ČETVERO-ZVEZE V ATENAH.

Rim, 3. decembra. (Kor. urad.) Messaggero poročča: Grška je od-klonila ponovno kategorično za-htevo četverozveze glede svobodne-ga razpolaganja s Solunom in železnicami. Nadaljna poročila pravijo, da so Francozi in Angleži svoje gospodarske nasilne ukrepe proti Grški zopet obnovoili.

»Corriere della sera« potrjuje, da je Grška vse glavne zahteve čet-verozeve odklonila. Ententa izroči v Atenah novo noto, v kateri vztraja na svojem prvotnem stališču. Polo-žaj je resen. V Atenah je sklican kronski svet. »Secolo« hoče vedeti, da je grški poslanik v Parizu odpoto-val v Atene.

Pariz, 3. decembra. (Kor. urad.) Listi trdijo, da je stagnacija atenskih pogajanj uspeh žilavega dela nem-ske diplomacije.

Grki se še niso odločili.

Čez Rotterdam: »Times« javlja-jo iz Aten 3. decembra: Včerašnja posvetovanja, ki so se vršila pod predsedstvom kralja, še niso prinesla nikake odločitve. Zdid se, da vztraja četverozveza pri vseh svojih zahtev-ah in da je odločena poseči even-tualno po nasihih sredstvih.

Pred resnimi dogodki na Grškem.

Preko Švice prihajajo poročila, da se pripravljajo na Grškem resni dogodki. Ni dvoma, da se bo Grška odločila proti ententi. Poslaniki čet-verozeve so v terek izvršili novo demaršo ter se prepričali, da je polo-

žaj skrajno napet. Grška vlada je storila važne vojaške ukrepe, ter na-merava ustaviti na vseh solunskih progah železniški promet. Posadke na stratežičnih točkah ob grški meji so ojačene. Grški poveljnik v Solunu je ukazal, da smejo mestne policijske in pristaniške oblasti ustreči le onim zahtevam ententnih poveljnikov, glede katerih se ti poveljniki izkažejo s pismenim dovoljenjem grškega vo-jaškega zapovednika. Na atenskih ententnih konzulatih zahteva mnogo podanikov iz četverozveznih držav potne liste.

Dogovor med Grško in centralno zvezo.

Iz Aten poročajo: Italijanski di-plomatični krogi hočejo vedeti, da je prišlo med Grško in centralno zvezo do definitivnega dogovora. Grška do-bi vse egejske otoke vstevši Rhodos, mejno korekturo ob železnici Solun-Skoplje, celo južno Albanijo in po-trebno finančno podporo. Grška pa se je obvezala, da ne bo ustregla za-htevam četverozveze.

Grško - turško pogajanja.

»Kölnische Ztg.« poročča iz Sofi-je: Turško - grški odnošaji so postali v zadnjem času posebno važni. Sku-ludis in veliki vezir sta izmenjala pristrčne brzojavke. V Carigradu in v Atenah se vrše grško - turška poga-janja o nekaterih gospodarskih zede-vah, zlasti pa o vprašanju mohame-danskih podanikov v Grški, ozir. gr-ških podanikov v Turčiji. Pogajanja naglo napredujejo, upati je, da pride do popolnega sporazuma.

Eksplodija v Atenah.

Vilag« javlja iz Aten: V stanova-nju vdove Katia se je zgodila 1. de-cembra eksplozija. Pri vdovi Katia so stanovali dijaki, ki so imeli intim-ne zveze s francoskimi vojaki. Sodi se, da so ti dijaki pripravljali politi-čen atentat, da pa je predčasna eks-plodija preprečila izvršitev zločina.

Rusija in Romunija.

Iz Zeneve poročajo: Poluražno poročilo pariškega »Tempsa« iz Pe-trograda pravi, da Rusija ne bo na-daljevala svojih poskusov izvabiti Romunijo iz nevtalnosti ozir. dobiti njeno dovoljenje za prehod ruskih čet preko romunskega ozemlja.

Denys Cochin v Bukarešti.

Iz Bukarešte javljajo: Koncem tedna pride francoski minister Co-chin, ki se mudi sedaj v Solunu, v Bukarešto.

Filipescu in Jonescu.

Iz Bukarešte poročajo, da sta se sedaj skregala tudi oba voditelja in-tervencionistov Filipescu in Take Jonescu, kar je največji udarec za rusofilsko agitacijo v Romuniji.

Izvozna prepoved.

Romunija je prepovedala izvoz semena solnčnic in rastlinskega olja, iz zemlji laneno in ribje olje.

Blago za Romunijo čez Bolgarijo.

Bukarešta, 2. decembra. (K. u.) Kakor poročča »Independence«, študi-rata romunska in bolgarska vlada možnost, kako spraviti za Romun-sko v Solunu ležečih tisoč vagonov blaga preko Odrina na Romunsko.

Vojna z Rusijo.

POLOŽAJ NA RUSKI FRONTI.

Dunaj, 3. decembra. (Kor. ur.) Uradno razglašajo:

Rusko bojišče.

Mestoma topovski boji in praske.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 3. decembra. (Kor. ur.) Wolffov urad poročča:

Veliki glavni stan, 3. decembra. Vzhodno bojišče.

Na največjem delu fronte se ni zgodilo ničesar pomembnega.

Pri armadni skupini generala von Linsingena so napadle naše čete pri Podčarevicah (severno železnice Kovel-Zarni) eksponiran ruski od-delek ter so vjele 60 mož.

Vrhovno armadno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

30. novembra, S fronte pri Rigi poročajo o mestoma uspešnem delovanju naše artiljerije. Dne 29. novembra zvečer je napadel sovra-žnik prav silno vas Komoro (25 km jugozapadno od Pinska). Včeraj pro-ti poldnevju se je napad ustavil. Na levem bregu Stira je napadel neki naš oddelek dne 28. novembra zve-

čer neko sovražno pozicijo zapadno od vasi Kozlinec. V bližinskem boju smo pobili velik del Avstrijcev ter vjeli 3 častnike in 85 mož. Naše izgu-be pri tem napadu so neznatne. Zna-šale so 10 mrtvih in ranjenih. Sicer je bil včerašnji dan od Rige do romun-ske meje miren.

Drobne vesti iz Rusije.

»Kurjer Lwowski« poročča po ruskih listih, da so našli v kijevskem predmestju Slobodki velikansko zalogo dragocenih predmetov, srebr-nine, perila, oblek, pohištva, slik, knjig, orožja i. dr. ter dognali, da so posestniki teh predmetov uradniki bivšega mestnega glavarstva v Lvo-vu. Tudi v Žitomiru so našli kakih deset vagonov dragocenih predme-tov, katerih posestnike so našli v specialnih uradnikih ruskega knezo-škofa Evlogija gališkega. Državno pravdnštvo je dalo vse stvari zaple-niti in nepošteno posestnike zapreti.

Z ruske meje poročajo preko Dunaja: Trgovci iz jugozapadne Ru-sije pravijo, da so poskočile tam ce-ne za pšenično moko, koruzno mo-ko in meso za 50%, ržene moke pa zaradi slabe letine sploh ni dobiti. Živino kupuje vojaštvo ter plača prav dobro. Hudo je tudi pomanjka-nje sladkorja. Industrijalnih izdelkov, zlasti tkanine, sploh ni, saj je izostal ves uvoz z zapada.

ZAPADNO BOJIŠČE.

POLOŽAJ NA ZAPADNI FRONTI.

Berolin, 3. decembra. (Kor. ur.)

Wolfow urad poroča:

Veliki glavni stan, 3. decembra.

Zapadno bojišče.

Dva sovražna monitorja sta brezuspešno obstreljevala okolico Westenda.

Južno Lombartzyda pri Nieuportu smo presenetili francoske straže. Vjeli smo 9 mož. V ostalem se bojevanje razlikuje od onega zadnjih dni.

Zapadno od Roye je moral priti neki francoski dvokrovnik v ognju naših obrambnih topov. Avijatika, 2 častnika, sta bila vjeta.

Vrhovno armadno vodstvo.

FRANCOSKO URADNO POROČILO.

30. novembra zvečer. Čez dan dež, megla in južno vreme. Iz Champagne poročajo razen o običajnem ognju topov z vse fronte samo o bojih z ročnimi granatami. V Artoisu, v okolici Loosa in v Alzaciji uspešen ogenj naše artiljerije, ki je porušil neki sovražni strelski jarek severno od Mühlbacha v dolini Fechte.

1. decembra, ob 11. ponoči. Živahno delovanje artiljerije na raznih točkah fronte. V Belgiji je povzročila naša artiljerija v skupnem delovanju z angleško artiljerijo mnogo škodo na sovražnih obrambnih napravah. Napravili smo 30 m široko vrzel v neki nemški okop. V Artoisu precej živahen topovski boj severno od Bois-en-Hache, v soteski pri Angresu in na cesti v Bethune. Med Sommano in Oiso silno obstreljevanje naših pozicij pri Dancourtu, Marquievilleiru in Lecessieru v okolici Royeja. Naše baterije so uspešno odgovarjale. Na cesti Chaulnes-Roye je prisilil ogenj naše artiljerije neki oklopni vlak, da se je vrnil. Zdi se, da je bilo obstreljevanje sovražnih preskrbovalnih kolon uspešno. Severovzhodno od Soissona so razbile naše baterije na cesti Bussy-Bregny neko sovražno infanterijsko kolono.

Belgijsko poročilo.

30. novembra: Topovski ogenj proti naši fronti pri Ramscapelle, Peroyse, Oedestnykenskerque, južno od Dixmuidna, Oedecapelle, Noordshoote in Pypadaele. Naše baterije so obstreljevale nemško fronto pri Roobehemmu, Oesnu, Hounnu in Bixshoottu.

1. decembra. Noč od 30. novembra na 1. decembra je bila mirna. Danes se je vršilo ostreljevanje prednjih eksponiranih straž. Nekaj strelcev je bilo oddanih na Furnes, Peroyse, Toote, Post, Oostkerque, Nieucapele, Noordshoote in Soire ter na razne naše pozicije. Naša artiljerija se je močno borila z nemško ter razpršila sovražne delavske kolone. Obstreljevala je tudi sovražne strelske järke. Tekom večerajšnjega dne so naši letalci opetovano pregnali sovražna letala in jih prisilili, da so se umaknila proti nemškim črtam.

Iz angleškega glavnega stana.

London, 2. decembra. (Kor. ur.) Iz angleškega glavnega stana na Francoskem poročajo: Zadnje štiri dni smo uspešno obstreljevali sovražniške järke, oporišča in pozicije topov ter jim prizadejali občutno škodo. Sovražna artiljerija je slabotno odgovarjala.

CELOTNE ANGLEŠKE IZGUBE.

London, 2. decembra. (Kor. ur.) Celotne angleške izgube do 9. novembra v vojski in mornarici so znašale: Častnikov mrtvih 6940, ranjenih 13.118, pogrešanih 2061; moštva mrtvega 102.783, ranjenega 317.138, pogrešanega 68.290.

Francoske izgube.

Neki v Parizu živeči Anglež piše o bremenih vojne, da je izgubila Francoska do sedaj 2.700.000 mož mrtvih, ranjenih in vjetih. Od teh 2.000.000 ne prideta več v poštev za vojno. Cenitev, da je 600.000 mrtvih, ni preizkušeno.

Važen kronski svet v Londonu.

Iz Londona poročajo dne 3. decembra: Današnjemu kronskemu svetu v Buckinghamu palacu pripisujejo največjo važnost. Maršal French je prispel z Flandrske v London prav s tem namenom, da se udeležijo kronskega sveta. Jutrišnji kronski svet pod predsedstvom kralja Jurja bo končno sklepal o opustitvi ali nadaljevanju vojne na Balkanu.

Iz Lugana poročajo: Angleški admiral Robeck, poveljnik dardanelskega brodogoja, se je odpeljal preko Rima v London.

Kitchener.

London, 2. decembra. (Kor. ur.) V poslanski zbornici je izjavil Ar-

quith, da je Kitchener zopet pričel z deli v vojnem uradu ter da se je udeležil posvetovalni kabineta v svojem svojstvu kot državni tajnik za vojno.

Francosko vrhovno poveljništvo.

Pariz, 2. decembra. (Kor. urad.)

Kakor pravi poročilo vojnega ministra Gallienija, je podpisal Poincaré odredbo, s katero se poverja vrhovno poveljništvo nacionalnih armad, izvenzih čete na bojiščih, ki pripadajo kolonijskemu ministru, vrhovnemu poveljniku armade in mornarice v Severni Afriki in generalrežidentu v Maroku, nekemu divizijskemu generalu, ki dobi naslov »vrhovni poveljnik francoskih armad«. Druga odredba imenuje generala Joffra za vrhovnega poveljnika francoskih armad.

Pomanjkanje vojakov na Francoskem.

Skorajšnji vpoklic letnika 1917. na Francoskem jasno dokazuje pomanjkanje vojakov na Francoskem. Še bolj pa to dokazuje predlog senatorja Bernarda v »Matinu«, glasom katerega naj se uvede v vseh francoskih kolonijah nabiranje prostovoljcev za francosko armado. Za prostovoljce in za glavarje plemen naj se razpišejo denarne premije, da se podžge navdušenost za francosko stvar.

Nemčija zadostno preskrbljena z živili.

Berolin, 2. decembra. (Kor. ur.) Gospodarski odsek državnega zbora je sprejel načrt o pripravljanih delih za obdajenje vojnih dobičkov v prvem branju ter je pričel razpravljati o vprašanju preživljanja. Poročevalec je v pregledu položaja na trgu z živili naglašal: Z ozirom na naša živila ni treba, da bi se končala vojna tudi le za en dan prej, kakor to zahtevata varnost države in interesi celokupnega naroda. Odsek je nato odgodil nadaljnja posvetovanja do jutri.

Japonski prestolni govor.

Tokio, 2. decembra. (Kor. urad.) Cesar je včeraj osebno otvoril državni zbor s prestolnim govorom, v katerem je izrecno opozarjal na razmerje napram inozemstvu in izjavil, da se je zveza z Anglijo in ententa s Francosko in Rusijo še bolj ojačila. Nato je cesar priporočal ministrom in članom državnega zbora podroben študij pravačuna.

Portugalska za entento.

Lizbona, 3. decembra. (Kor. ur.) Vlada je izjavila, ko se je predstavila zbornici, da se bo potrudila dati potrebno pomoč za zmago prava in pravice, ki je na strani Anglije in njenih zaveznikov.

Boji na morju.

Od Angležev potopljen angleški ali francoski podmorski čoln.

Berolin, 2. decembra. (Kor. ur.) Kljub večerajšnjemu demontiju, da je poročilo o razdejanju nemškega podmorskega čolna z angleškega letala, popolnoma izmišljeno, poroča Reuterjev urad v dopolnilo: Iz več uradnih poročil o zračnih bojih izhaja, da se je zlomil podmorskemu čolnu, ki ga je angleško letalo bombardiralo, zadnji del in da se je podmorski čoln tekoma par minut potopil.

Kakor se Wolffovemu uradu z merodajnega mesta vnovič potrjuje, je uničilo angleško letalo, če je Reuterjevo poročilo resnično, najbrže kak angleški ali francoski podmorski čoln.

Nemški podmorski čolni v Črnem morju.

Berolinski listi poročajo z ruske meje: Glasom poročil iz Soluna nemški podmorski čolni v Črnem morju zopet delujejo. Ob Krimu so potopili dve ruski jadrnici.

Nemški podmorski čolni pri Siciliji.

Francoski viri poročajo, da nemški podmorski čolni zopet oblegajo Sicilijo. Dne 19., 20. in 21. novembra so jih videli pred Estiko. Podmorski čolni stoje v bližini Sirakuškega zaliva tja do Passignana.

Potopljeni parniki.

London, 2. decembra. (Kor. ur.) Reuterjevo poročilo. Parnik »Colenso« je bil potopljen. Moštvo je rešeno. Nadalje je bil potopljen parnik »Orange Prince«.

London, 2. decembra. (Kor. ur.) Lloyd poroča: Grški parnik »Zaris« je bil potopljen. Del posadke je dospel v Malto.

Lloyd poroča: Angleški parnik »Kingsway« je bil potopljen; kaptan in 21 mož posadke je rešenih, en čoln s petimi možmi pogrešajo.

Zaplenjeni parniki.

V Kanalu so Angleži zaplenili 7 parnikov s koruzo, določeno v holandska pristanišča, kar ima za posledico, da bo cena koruze močno poskočila.

Boj za Carigrad.

TURŠKO URADNO POROČILO.

Carigrad, 1. decembra. (K. ur.) »Agence telegraphique Milli«: Glavni stan poroča:

Fronta v Iraku.

Naše čete sovražnika s silo zasedujejo, da napravijo poraz Angležev v Iraku popolen. Dognali smo, da presegajo samo v bojih od 23. novembra do 26. novembra sovražne izgube 5000 mož. Razen tega je zapustilo mnogo sovražnih častnikov in vojakov zveze, da se rešijo. Sovražnik je samo en dan spravil kakih 2900 ranjenec s parniki stran. Sir Komei, politični agent v angleškem glavnem stanu, je med ranjenimi. Ker se sovražnik ni mogel ustavititi na svojem umikanju niti v Aziziju, ki ga je bil močno utrdil, se je poskusil s svojimi zadnjimi četami in pod zaščito monitorjev 15 km jugovzhodno od tega kraja ustaviti, mi smo ga pa v noči od 30. novembra na 1. december k napadom prisilili, da se je umaknil proti Kutulami, 170 kilometrov južno od Bagdada. Naši smo mesto Azizie in njeno okolico polno provijanta, municije in raznih vojaških predmetov. Naši vojaki, ki smo jih poslali v okolico, so vpleni več sto sovražnih velblodov. Dejstvo, da je mogel sovražnik zažgati je majhen del objektov in materiala, ki ga je zapustil, in da ni mogel vzeti s seboj mnogo častniške lastnine in tehničnih priprav, kaže o velikem porazu. Razen tega smo vpleni pet monitorjev, veliko železno šalupo, polno provijanta in municije, in eno ladjo. Dognali smo, da je prevrnil sovražnik pri svojem nenadnem umikanju več municijskih voz v Tigris. Da prikrijejo svoj poraz, so naznanili Angleži domačemu prebivalstvu, da so sklenili z nami premirje. Zasedovanje naših čet, ki jim slede za petami, pa je brezuspešno ta izgovor. Od štirih sovražnikov vze-tih letal so tri zopet popravljena ter izvršujejo polete nad sovražnimi četami.

Kavkaška fronta.

V okolici Vana se je sovražnik dne 30. novembra v boju z našimi letničnimi kolonami umaknil proti vzhodu, pri čemer je pustil na bojišču 250 mrtvih.

Dardanelska fronta.

Pri Anafori so naše patrulje odstranile del žičnih ovir pred sovražnimi strelskimi jarki ter nekaj sovražnikov vjelo. Dne 30. novembra je sovražnik nekaj časa brezuspešno streljal s svojimi baterijami na kopnem in na morju na razne strani. Naša artiljerija je odgovarjala na ogenj, obstreljevala sovražne vojake, ki jih je bila opazila v nekriti poziciji, taborišče in sovražne municijske vozove, ter jih razdejala. Pri Ariburnuju je trajal boj s topovi, bombami in strojnimi puškami. Sovražnik je poskusil od nas prej razdejanje strelske järke pri Kanšiertu zopet popraviti; naš ogenj pa je to preprečil. Popoldne je prisilil ogenj naše artiljerije neko sovražno križarko, ki je streljala proti pozicijam našega levega krila, da se je odstranila. Pri Sedil Baru od časa do časa prenehajoči ogenj naše artiljerije je prisilil neko sovražno baterijo, ki je skušala obstreljevati anatoško obal morske ožine, da je utihnila. Neka sovražna oklopnica tipa »Agamemnon« je streljala v smeri na Kilidbar, pri čemer je padlo nekaj krogel na bolnišnico, ki leži tam blizu. Štirje vojaki so bili ubiti, 20 jih je bilo ranjenih. Eno naših letal je prisililo sovražno letalo, ki je priletelo nad Kabatepe, k begu.

Carigrad, 2. decembra. (Kor. ur.)

Poročilo »Agence tel. Milli«: Glavni stan poroča: Kavkaška fronta: Ker leži zapadli sneg ponekod tri metre visoko in so se pričeli hudi viharji, so se omejile operacije na tej fronti na brezpomembne praske patrulj. — Dardanelska fronta: Od časa do časa artiljerijski dvoboj in silni boji z bombami na nekaterih točkah. V odseku Anaforite se je sovražnik z dvema oklopnima križarkama in v odsekih Ariburnu in Sedil Bar z dvema križarkama nekaj časa udeležil ognja svojih baterij na kopnem. Naša artiljerija, ki je uspešno odgovarjala na ogenj baterij na kopnem, je prizadejala mnogim sovražnim strelskim jarkom in četam, ki jih je opazila brez kritij, mnogo škodo ter razdejala pozicije neke sovražne strojne puške v Anafori in več pozicij za metalce min v Ariburnuju. Razen tega je naša artiljerija zadela z 2 streloma sprednji del neke sovražne križarke, ki je streljala s severne obali pri Sedil Baru, in z enim strelom krov te križarke ter jo prisilila, da je ustaviła streljanje in se odstranila. Eno naših letal je z bombami napadlo na severni obali Saroškega zaliva 3 km zapadno od rta Iridje nasledio sovražno torpedovko. Dne 1. decembra je obstreljeval sovražnik z bom-

bami, ne da bi bil povzročil kako škodo, hospitalsko ladjo »Rešid paša«, ki jo je bilo po njeni obliki in barvi ter po vidnih znakih lahko spoznati kot hospitalsko ladjo. Na ostalih frontah se niso zgodile nobene izpremembe.

Bitka pri Ktesiphonu.

London, 2. decembra. (Kor. ur.)

»Times« pravijo v svojem uvodniku: Zadnja poročila o bitki pri Ktesiphonu ne dajo mnogo upanja na skorajšnje prodiranje proti Bagdadu. Angleške izgube so bile prav velike. Število ranjenih cenijo na 2500, število vjetih se ne objavlja.

Mirovno gibanje.

Ameriška mirovna ekspedicija?

London, 3. decembra. (Kor. ur.)

Reuterjev urad poroča iz Washingtona: Državni tajnik Lansing je sporočil, da je državni departement sklenil, da članom takozvane ameriške mirovne misije ne bo dal potnih listov. To utemeljuje s tem, da je splošno načelo državnega departementa, da izda potne listine samo takim potnikom, ki imajo v Evropi nujne posle. Ta korak smatrajo za znamenje, da obsoja vlada Zedinjenih držav mirovne poskuse ameriških privatnikov.

Poznejša brzojavka iz Washingtona pravi: Razglas Lasinga se tiče samo potnih listin v vojskujoče se države. Za nevtalne države je bilo izdanih že 75 potnih listov. Dovoljenje nadaljnjih potnih listov se je iz tehničnih ozirov odklonilo.

Vprašanje miru.

Lord Haldane je izjavil v nekem govoru, da sta dve vprašanji nerazdružno zvezani z vprašanjem miru: 1. Pogoji miru. 2. Kako naj se prepreči, da se taka vojna ne obnovi? O prvem vprašanju ne more govoriti, ker ima Anglija zaveznike. Nemčija je preizkušila vire ententnih držav. O prihodnosti je izjavil, da se bo izkazalo nemogoče hraniti mir še nadalje z oboroževanjem. Vse velesile, nevtalne in druge države, morajo skupno delovati na to, da se napravi mir in da se prepreči, da bi Anglija trpela škodo ali pa da bi bila Nemčija vsled peze oboroženja ogrožena. Asquith je rekel, da se bojuje Anglija za pravičnost napram Belgiji. Danes pa pravi: Tudi za pravico napram Srbiji.

»Westminster Gazette« piše: V nobeni deželi naših zaveznikov ni v teku omembe vredno gibanje za mir. Mi želimo samo mir pod pogoji, ki zavarujejo naše otroke in otrok otroke pred ponovitvijo današnjih grozot. Če treba, smo pripravljeni žrtvovati še več kakor smo žrtvovali do danes.

Vesti iz primorskih dežel.

Umrl je v Ljubljani g. Julijan Gerdol, tržaški mestni učitelj in kadet v rezervi.

Iz sestreljene Gorice. Znani goriški zdravnik dr. Defranceschi se je mudil v Gradcu in podal »Tagespositi« taka-le poročila: Zapustil je Gorico 1. decembra. V Gorici v resnici ni tako strašno, kakor bi se sodilo po dosedanjih poročilih. Hiša dr. Baderja ni popolnoma porušena pač pa močno poškodovana, tudi hiši dr. Pontonija in dr. Tome nista tako hudo trpeli, na Paternolljevi hiši na Travniku je srednji del sprednje stene razbila granata tako da se more videti opravo v posameznih nadstropjih s ceste. Hudo je trpela hiša dr. Morpurga, oprava v njej je skoro vsa uničena, školijska palača je po sredi močno razbita, hiše v severnem delu Travnika so dosedaj manj trpele, tako so na hiši Cristofolletija samo šipe pobite, med temi tudi šipe v lekarni, na dvorišče te hiše je padla granata, ki pa ni vzročila velike škode, mestni del Placuta je močno razbit, cerkev tam deloma zgorela, Italijani so streljali hudo na bolnišnico usmiljenih bratov in mestno žensko bolnišnico, nista pa močno poškodovani, bolnišnici se preselita v Trst, dr. Weinlechner je ostal v Gorici, sanatorij na Korsu Frana Josipa ni nič poškodovan, v mestnem delu Vrtnice so poslopja še najmanj trpela v moje stanovanje je padla bomba, ki je prišla do drugega nadstropja, vdrla v ordinacijsko sobo ali ni eksplozirala, jednaka granata je zadela sprednjo steno, ali samo malo opraskala zid. Zraven stoječa Secučkova hiša je bila tudi zadeta od granate ali ni posebno poškodovana. Hiša, kjer je stanoval dr. Pavia, je začela goreti, ni pa razdejana, lepo Lanthierjevo palačo je zadela letalska bomba vsled česar je padlo zidovje globoko v klet, ni pa palača popolnoma porušena. Ne, sploh se ne more govoriti o popolnem uničenju mesta, nasprotno, občutek imam, da je ostal večji del mesta nepoškodovan. Deško semenišče, kjer je sedaj bolnišnica

Rdečega križa, je zadela granata, ki je vdrla v koridor kleti še neizgrajene dela, nima pa drugih poškodb. Neki gospod, ki je došel včeraj iz goriške okolice v Ljubljano, pravi, da je v Gorici prebivalstva še okoli 2000. Nedavno še se je poročalo, da je bilo v mestu od 10.000 do 15.000 ljudi.— Poročilo g. dr. Defranceschia priobčujemo zato, ker je primarij dr. Defranceschi ugledna oseba, na katere besedo javnost brez dvoma polaga važnost. Ali njegovo poročilo je preveč jednostransko, ozira se skoro samo na stanovanja njegovih kolegov in bolnišnice, dočim je istina ta, da je Gorica v vseh delih notranjega mesta strahovito razdejana. To potrjujejo tudi drugi ljudje, ki so odšli iz mesta 1. decembra in današnje uradno poročilo pravi, da so Italijani zopet živahno streljali v mesto in so notranji deli zopet jako trpeli. To se pravi: Gorica je sestreljena, še par dni močnega obstreljevanja, pa bo mesto kup razvalin.— Iz vojnoporočevalskega stanja 2. decembra pa poročajo: Obstreljevanje Gorice se nadaljuje. Granate sicer ne padajo tako pogostoma v mesto, ali zato streljajo Italijani le z najtežjim kalibrom in na zgorelih poslopjih, okenskih votlinah, na podrtih strehah vlada groza zadnjih dni.

Berolin za Gorico. Iz Berolina, 2. decembra. Kakor se je izvedelo z izbornu poučene strani, je dogovorjeno med obema glavnima in prestolnima mestoma Berlinom in Dunajem, da obe mesti prevzmeta v varstvo po jedno vsled vojne uničeno mesto. Berolin hoče vzeti pod svoje varstvo Gorico, ki kolikor trpi vsled italijanskega obstreljevanja. V mero-dajnih berolinskih krogih je bil tozadevni predlog z navdušenjem sprejet.

Iz ruskega vjetništva se je svojem oglašil Ciril Peternelj iz Cerknega na Primorskem. Piše, da se nahaja v Venecu v tulski guberniji, s 30 drugimi slovenskimi častniki. Njegova dopisnica, oddana 28. oktobra, je hodila do Ljubljane do 2. t. m.

Dnevne vesti.

— Za prezidenta najvišjega računskega dvora je imenovan nekdanji ministrski predsednik dr. M. V. baron Beck.

— Odlikovani slovenski vojaki. Srebrno hrabrostno svetinjo 2. razreda so dobili: četovodja J. Dutnik, Kristijan Matič in Josip Veddenik; korporali: Stefan Korat, Simon Petačnik, Pavel Sternad, Josip Lubaš in Friderik Rupnik; infanteristi: Franc Apovnik, Mat. Dulnik, Josip Holdernik, Gustav Lastnik, Ludovik Liptajnik, Karol Polčnik in Ivan Trbonko, vsi pešpolka št. 7; korporali: Albin Jančič, Pavel Lipič in Valentin Lučovnik; poddesetnik Alojzij Lutnik ter infanteristi: Ivan Drolec, Miha Martinjak, Urban Mišič, Josip Pavlič, Josip Pipan, Ivan Prešan, Ivan Rotar in Franc Balant, vsi pešpolka št. 17.— Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: Viktor Novak, Franc Vošič in Ivan Kolar pešpolka št. 47.; poddesetnika: Franc Prakar in Peter Ročnik ter infanteristi: Ivan Rampič, Pavel Očko, Franc Karničnik in Ivan Grašič, vsi 4. domobranskega pešpolka.

— Junaške smrti je padel na italijanskem bojišču g. Anton Prusnik, uradnik c. kr. privilegirane splošne prometne banke. Čast njegovemu spominu.

— Na južnem bojišču je padel 22. novembra junaške smrti 18letni črnovojnič Karol Leskovec. Pokojni je Postojnjčan in brat g. Antona Leskoveca, abiturijenta, kateri slušuje začasno pri postojnskem okrajnem glavarstvu. Bil je šele nekaj mesecev na bojišču, kjer se je hrabro boril, proti dednemu sovražniku in je pokopan, na nekem pokopališču blizu Gorice. Ima še dva brata na istem bojišču. Ivan je četovodja pri sanitacijah, odlikovan s srebrno kolajno in s križcem. Franc je pa orožni mojster pri 17. pešpolku, odlikovan s srebrno kolajno. V vojni sta že od začetka in sicer, prvo na severnih, sedaj pa na goriškem bojišču. Pokojni je bil, kakor vsi njegovi bratje, zaveden Slovenec. Bodi mu zemljica lahka, ostalim sorodnikom pa naše iskreno sožalje!

— O pokojnem nadporočniku Henriku Majcenu se nam še poroča: Nadporočnik Majcen je bil prvi vzor junaškega oficirja. Vzgojen v vojaški akademiji »Terezijanišče« v Dunajskem Novem mestu je spadal med odlično sposobne častnike in lepa bodočnost mu je bila gotova. V vojni je bil večkrat opasno ranjen, komaj pa je okreval, že je hitel zopet na bojišče. Dne 13. septembra ga je sovražna kroglica težko zadela v kolena na bojišču pri Volci, severno Novega Aleksinca. Oddelek ruske gande

ga je našel na bojišču. Rusi so prepehali težko ranjenega v Moskvo, kjer je bil trikrat operiran, potem se je zdravil v bolnici v Kazanu, kjer je podlegel svoji rani. 25. oktobra t. l. Pokojni nadporočnik Matcen je bil v vojni že trikrat odlikovan, dobil je najvišje pohvalno priznanje, na to »Signum laudis« in končno vojaški zaslužni križec III. razreda z vojno dekoracijo. — Daleč proč od ljubljene domovine počiva junak, vsak ki ga je poznal mu ohrani časten in krajen spomin.

— Iz ruskega vjetništva. Učitelj Rajko Božič iz Mengša naznanja z dopisnico z dne 29. oktobra, da je sedaj z dr. v vjetniškem taboru v Novem Nikolajevsku v tomski guberniji v Sibiriji.

— Darilo. Računski uradniki deželne vlade so darovali prebitek pri zbirki za venec na krsto umrlega računskega ravatelja v p. Viktorja Coloretta v znesku 10 K Rdečemu križu.

— Darilo. Gospa Tekla Jasovc-ahn in njene nečakinje gospodične Kleč so mesto venca na krsto na polju padlega poročnika Iv. Šusteršča darovali Rdečemu križu 20 K.

— Namesto venca na krsto umrle gospe Amalije Schafferjeve so darovali: gospa Ivana Rebek 10 K in Krainz-Spazzapan 10 K za božičnico vojakom na jugozapadni fronti.

— Za božičnico vdov in sirot naših kranjskih junakov so darovali: deželni predsednik za Kranjsko Teodor baron Schwarz 200 K; mestna občina ljubljanska 500 K; župan dr. Ivan Tavčar 50 K; občina Vrhnika 500 K; Ljudska posojilnica v Ljubljani 500 K; trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko in Ljubljani 200 kron; deželno uradništvo kot preostanek od zbirke za venec na krsto padlega g. Ivo Šusteršča 116 K; Helena Suyer, Ljubljana, 100 kron; obrtna kreditna zadruga v Ljubljani 20 K; Anton vitez pl. Gariboldi s soprogom 20 K; Franc Silvester v Vipavi, 20 K; po mestni občini v Kranju so darovali sledeči: Ferdinand Polak 5 K, Franc Crobat 5 K, Franc Dolenz 5 K, Omersa - Berjak 5 K, Marija Likozar 5 K, Franca Kuralt 3 K, Janko Sajovic 5 K, Josip Logar 5 K, Karel Šavnik 10 K, veletrgovina Merkur 10 K, Josipina Puppo 10 K, Anton Koblar 6 K, Zdravko Kranjc 1 K, I. & A. Majdič 10 K, Ivan Šavnik 5 K, Agneza Petrič 1 K, Ilirija 5 K, Ivanka Rabič 2 K, Marija Prevc 2 K, Marija Jeglič 3 K, Hlebš Fani 2 K, Mavril Mayr 2 K, Marija Mayr 2 K, Danica Mayr 2 K, Jernej Kušan 2 K, A. Kováč 3 K, Benedik Franc 3 K, A. Sinkovec 2 K, M. Beđen 1 krono, M. Jakofčič 1 K, Jernej Ručigaj 50 v. Terezija Puhar 1 K, Marija Pirc 1 K, R. Marenčič 5 K, Josipina Šink 2 K, Roza Kunstelj 1 K, Rudolf Jereb 50 v., Edmund Kozbek 5 K, O. Jäger 1 K, dr. Val. Štepihar 2 K, dr. E. Šavnik 5 K, Ivan Žagar 1 K, K. Pučnik 2 kroni, Ivana Mihelič 1 K, Alojzija Šumi 1 K, An. Gogala 1 K, Marjeta Sešen 1 K, Matija Golob 1 K, K. Geiger 1 K, V. Belc 20 vin., Marjeta Cesen 1 K, C. Pogačnik 1 K, Franja Pernič 1 K, Rudolf Kokalj 5 K, Ivan Rakovec 5 K, Ivan Potočnik 1 K, Radojka Ullrich 1 K, Antonija Zebre 1 krono; Frančiška Rozman 1 K, Ivan Bajd 60 vin., A. Malenšek 1 K, A. Završnik 60 vin., A. Drukar 30 vin., M. Tiringer 2 K, Marija Šusteršič 1 K, A. Zupanc 1 K, J. Cerovšek 2 K, Jos. Černelič 2 K, I. Polc 2 K, Ana pl. Premorstein 1 K, Jernej Mihelič 1 K, Anka Miklavčič 1 K, Alojzija Soklič 1 K, Katra Fink 60 vin., Ana Bernot 1 K, Franc Ks. Sajovic 6 K, Kušar Marija 2 K, Anzelc 1 K, Marija Pečnik 40 vin., Pavšlar 2 K, Hrovatin Josip 2 K, Hrovatin Antonija 2 K, Marija Kandić 50 vin., Tina Makuc 1 krono, Marija Kokalj 1 K, Uršula Jekovec 1 K, Marija Kummer 40 vin., Ivan Kummer 1 K, Pavlina Kummer 1 K, Rudolf Kummer 2 K, Magda Rant 4 K, Karel Schindler 2 K, Anton Bidovec 1 K, Adolf Rohrmann 5 K, Marija Pavšlar 1 K, Ciril Pirc 3 K, Franc Krenner 2 K, Ivan Levčičnik 60 vin., Marija Švarc 1 K, Marija Gruntar 60 vin., Fridy Merlin 2 K, Helena Zebal 5 K, Smigovc Viktor 1 K 20 vin.; pater Bernhard Pollak, Ljubljana, 20 K; P. Majdič, Jarše-Mengeš, 30 K; Ivan Fabjan, Ljubljana, v svojem in sinovem imenu 16 K; darilo Marjete in Ane Kalnišek 4 K; župni urad Lozice 12 K; dr. Gregorij Pečjak, Ljubljana, 20 K; Ig. Nadrah, Ljubljana, 20 K; Matevž Jereb, župnik v p. 6 K; Anica Erjavec 7 kron; Ana Sardinšek 2 K; Ivan Ločnikar 5 K; Josip Lavrič, župnik na Breznici, 10 K; župni urad Ajdovec 5 K 46 vin.; Pavel Čič, c. kr. orožniški stražmojster, Sela v Dalmaciji, 4 K; Jean Schrey, Ljubljana, 20 K; županstvo občine Sv. Jošt nad Kranjem 20 K; županstvo občine St. Jurij pri Zidanem mostu 11 K 10 vin.; županstvo Dolani Logatec 20 K, hrani

Št. Jernej 50 K; Franjo Žagar, lesni trgovec, Markovec, 100 K; Jadranka banka, Ljubljana, 50 K; Adolf Pauser, Rudolfovo, 5 K; Peter Kozina, Ljubljana, 100 K; Ivan Samec, Ljubljana, 10 K; županstvo Št. Peter na Krasu 20 K; Kmetška hranilnica in posojilnica v Št. Petru na Krasu 50 K; Hranilnica in posojilnica v Št. Vidu pri Vipavi 10 K; Gospodarsko društvo v Trnovem 50 K; Franc Košak, Grosuplje, 10 K; Hranilnica in posojilnica v Hrenovcih pri Postojni 20 K; Mlekarska zadruga, Vrhnika, 20 K; Josip Zelink, župnik v Čemšeniku, 10 K; Franc Povše, kanonik, Novo mesto, 5 K; Janez Lesar, župnik, Šmartno pod Šmarno goro, 10 K; posojilnica Žužemberk 100 K; Mlekarska zadruga na Brezovici 25 K; Peter Koprivec, župnik, Svibnje, 5 K; župni urad, Železniki, 33 K; samostan Zatična 20 K; županstvo Metlika 50 K; Franc Vovko, župnik, Št. Peter pri Novem mestu, 10 K; Franc Zbašnik, župnik v pok., Hrašte, 10 K; Miha Omahen, Višnja gora, 10 kron; Janez Sajovic, stolni prošt v Ljubljani, 20 K; mestno županstvo v Škofji Loki 10 K; Ljudska posojilnica v Gor. Logatcu 10 K; župni urad Gorenji Logatec 10 K; župnija Zavratec 8 K; Ivan Sušnik, kanonik v Ljubljani, 20 K; župni urad Ježica 44 K; Ignacij Žust, župnik, Ajdovec, 5 K; dr. Josip Marinko, administrator v Mavčičah, 25 K; Hranilnica in posojilnica, Vipava, 100 K; županstvo Radomlje 21 kron 40 vin.; župnija Vojsko 10 K; Franc Krek za župnijo Vranja peč 40 kron; Ivan Krajec, Novo mesto, 5 K; Franc Kollman, Ljubljana, 100 K; Anton Kobi, Breg, 10 K; županstvo Ljubno 20 K; Katoliško tiskovno društvo v Novem mestu 10 K; uredništvo »Dol. Novic« 10 K; Josip Dobladič, Ilir. Bistrica, 20 K; župni urad v Železnikih 10 K; Ivan Stariha, Ljubljana, 10 K; Alojzij Zalec, Spodnja Šiška, 5 K; županstvo Stara cerkev 25 K; A. Šarabon, veletržec v Ljubljani, 200 K; mestno županstvo Postojna 180 K; županstvo Vel. Lašče 15 K; Anton Klinc, Gor. Polje, 5 K; Hranilnica kmečkih občin, Ljubljana, 20 kron; mestno županstvo v Višnji gori 10 K; Karel Dermastia, poslanec, Ljubljana, 20 K; Hranilnica in posojilnica v Izlakah 10 K. — Vsem blagim darovalcem bodi izrečena pristrčna zahvala. Naj bi se našlo še obilo posnemaštevcev. — Darove sprejema deželna blagajna v Ljubljani kot centrala, razen tega pa tudi vsi župni uradi in županstva na Kranjskem. — Odbor za vojne sirote v Ljubljani.

— Darila za »Bolgarski Rdeči križ«: Darovali so in pri blagajni deželne pomožnega odbora. (Deželno predsedništvo) vplačali: Gospod dekan Fr. Schweiger v Leskovcu 30 kron, gospod Ottomar Bamberg 50 kron, g. Anton Luckmann 50 K, mestna hranilnica v Ljubljani 300 K, podružnica splošne prometne banke v Ljubljani (nabrani darovi) 1617 K, Friderik baron Rechbach v Krumpurgu 60 K, P. Ladstätter in sin v Domžalah 100 K, predilnica in tkalnica Glanzmann & Cansner v Trzinu 50 K, g. J. Knez v Ljubljani 50 K, g. lekarnar Piccoli v Ljubljani 100 K, tvrdka Schneider & Verovšek 50 K, kranjska stavbinska družba 100 K. Klna »Ideal« v Ljubljani 20 K, tovarna za čevlje Mally & Demberger v Trzinu 20 K, Ljudska posojilnica v Ljubljani 100 K, Ljubljanska kreditna banka 100 K, trgovska in obrtna zbornica za Kranjsko 200 K, g. dr. Iv. Tavčar, župan ljubljanski 50 K, gosp. J. Kosler v Ljubljani, po filijalki c. kr. avstr. kreditnega zavoda za trgovino in obrt 100 K, g. Josip Krisper v Ljubljani 100 K, g. Fran Galle v Bistri 100 K, g. baron Minutillo v Gradcu 20 K, tovarna za steklo v Zagorju, Viljem Abel dedič 20 K, Peter Kozina in drug. v Ljubljani 100 K, Hranilnica kmečkih občin v Ljubljani 40 K, g. Henrik pl. Schollmeier-Lichtenberg 20 K, g. Ivan Gregorič, predstojnik podružnice avstro-ogrske banke v Ljubljani 20 K, gospod grof in grofica Rudolf Chorinsky 50 kron. — Vojnosirotnska božičnica. Na drugem mestu objavljamo drugi izkaz darovalcev, ki kaže, kako splošno je zanimanje za to akcijo. Zares, kdorkoli ima čuteče srce, se mora ogreti za misel, da naj ne preide božični čas mimo ubogih vdov in sirot naših junakov brez žarka tolažbe in utehe. Veliko je že število blagih darovalcev, gotovo jih je pa še mnogo v deželi, ki se mislijo udeležiti s primernim prispevkom, po svojih močeh. Naj hitijo, da ne mine potrebiti čas, kajti o Božiču naj bo že vsaka potrebna vdova v posesti za njene sirote namenjenega daru. Obdarovati se hoče vse potrebne rodbine v deželi, zato je treba dosti prispevkov in treba jih je brzo, da se zamore pravočasno vse pripraviti. Naj nihče ne zamudi priložnosti, da bi se zasluzil za svoj narod.

časna in zaslužna. Darove sprejema deželna blagajna v Ljubljani, vsa županstva in vsi župni uradi na Kranjskem.

— Pomagajte sirotam in vdovam naših junakov! Po odredbi knezoškof. ordinarijata se vrši jutrišnja nedeljo po vseh župnih cerkvah cele dežele nabiranje darov za vojnosirotnsko božičnico. Da bi se ljudstvo udeležilo z največjo vnemo te zbirke v korist najpotrebnejšim, ki so največjega usmiljenja vredni!

— Na inšpekciji v Ljubljani se nahaja vojaški škol Bjelik.

— Odiikovanje. Njegova c. in kr. Visokost gospod nadvojvoda Franc Salvator podelil je gospodični Avgusti pl. M a t t a n o v i c h, učiteljici na mestni dekliški šoli pri Sv. Jakobu v Ljubljani, srebrno kolajno »Rdečega križa« z vojno dekoracijo. — Gospodična pl. Mattanovich sodeluje že od začetka vojske neprenehoma in neumorno kot nadzorovalna dama garnizijske bolnice v Il. državni gimnaziji.

— Posebni vojaški znaki za 43—50letne inteligentnim krogom pripadajoče črnovojnike. Vojno ministrstvo je odredilo, da dobe 43 do 50letni črnovojniki, ki nimajo sicer prostovoljske pravice, vendar pa zavzemajo v javnosti odličnejša mesta in pripadajo inteligenci, osebnih značk: ozke rumene trake na rokavih. Ti odznaki se bodo priznavali zlasti raznim industrijalcem, odličnejšim trgovcem in obrtnikom, uradnikom, občinskim svetnikom avtonomnih mest itd. Oni, ki bodo dobili odznake bodo oproščeni nižjih opravkov v vojašnicah in taboriščih ter bodo smeli, če bodo to dopuščali vojaški oziri, privatno stanovati. Druge vojaške pravice pa z omenjenim odznakom niso združene.

— Obisk avstrijsko-ogrskih vjetnikov na Ruskem. Avstrijski in ogrski Rdeči križ sta poslala na Rusko tri dame, da se na svoje oči prepričajo, kako se godi vojnim vjetnikom. Sedaj se uradno poroča: Na dunajski odbor Rdečega križa za vojne vjetnike je došla brzojavka, da je ruska carica Aleksandra sprejela na Rusko poslane zastopnice avstrijskega in ogrskega Rdečega križa. Iz tega dejstva se da sklepati, da najdejo delegatije avstrijskega in ogrskega Rdečega križa podporo merodajnih ruskih krogov pri izpolnitvi njihove misije.

— Nabava oblačilnih predmetov za c. in kr. vojsko. C. in kr. vojno ministrstvo nabavi v prvi polovici meseca decembra sledeče oblačilne predmete: Volnene krpe za noge, oziroma za to porabno mehko volno blago; podpladne vložke iz klobučevine in azbesta; nahrbtnike; civilne jopice (sacco), telovnike, hlače, zimске sukne (menčikove). Ponudbe morajo vsebovati dobavno ceno in množino ter dobavni termin. Vzorce je priložiti. Predmetni razpis je na vpogled interesentom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice za Kranjsko.

— Plina bo zmanjkala! Mestni magistrat razglša: Navzlic vsem prizadevanjem plinarna že več časa ne dobiva za svoj obrat porabnega premoga. Zato bode njena zaloga premoga kmalu pošla in bode plinar, ako se poraba plina takoj izdatno ne skrči, prisiljena čez nekoliko dni obrat ustaviti. — P. n. stranke se pozivljajo, da porabo plina za razsvetljavo najmanj za polovico zmanjšajo, porabo plina za kuhanje in kurjavo pa popolnoma opuste. To je sedaj edino sredstvo, s katerim se utegne odstraniti preteča katastrofa, da plina popolnoma zmanjka. Čim dobi plinarna zadosti premoga, se poraba plina ne bode več ovirala.

— Za nadrobno prodajo ješprenja, ajdove moka, koruzne moka in koruznega zdroba je določila deželna vlada za kilogram naslednje prodajne cene: ješprenj št. 10: 66 h; ješprenj št. 9: 68 h; ješprenj št. 8: 70 h; ajdova moka, bela št. 1: 82 h; ajdova moka, temna št. 2: 58 h; koruzna moka in koruzni zdrob: vsakokratno od vojnega prometnega zavoda za žito določena oddajna cena z 10%nim poviškom. — Prodajalci so dolžni z različno vidnim napisom označiti reči (§ 1), ki jih imajo v svoji prodajalni, po posameznih vrstah in poleg te označbe hrati različno označiti cene posameznih vrst po teži. — Vsako mešanje ali drugo izpreminjanje kakovosti za prodajo pripravljenih reči je najstrožje prepovedano. — Prodajalci navedenih reči morajo nabiti odtis tozadevnega deželnovladnega ukaza v svoji prodajalni na dobro vidnem, pozorno vzbujajočem mestu. — Veljavnost starih krušnih znakov za prihodnji teden. Z ozirom na to, da se ta teden ni mogla oddajati ljudem moka, je sklenil sprovažni odtis mestne občine ljubljanske, da bodo stare neporabljene krušne znamenke veljavne tudi drugi teden. Podpisovali jih bodo v lokalni nasproti pobli-

valnega urada na magistratu. (Prilije Galetove hiše na levo.) Tamkaj se navadno ob petkih izdajajo krušnice.

— Prodaja špeha po mestni aprovizaciji. Mestna aprovizacija bo prodajala špeh v pondeljek. Na vrsto pridejo številke do 700.

— Zvišanje določene mere ovsa za zrebce. Da se erarični zrebci, ki se nahajajo v zasebni oskrbi, ohranijo v polni svoji moči, je oblast dovolila, da se jim sme, 14 dni pred skakalno dobo pričenski, dajati po 5 kg ovsa na dan in sicer toliko časa, dokler skakejo. Po dokončani skakalni dobi dobivajo zopet oves v skrbeni izmeri, kakor to določa naredba z dne 21. julija 1915, drž. zak. št. 203.

— Pritožba ljubljanskih malih trgovcev. Piše se nam: Preteklo je 14 dni, odkar smo brez moka. Vsak tork in petek tolažimo, kakor slavni magistrat nas, tako tudi mi svoje cenj. odjemalce: dobite v petek, odnosno v torek. Ko pride obljubljeni dan, pa smo zopet brez moka. Sedaj (3. decembra) je moka došla, dobili so jo v prvi vrsti, kar je popolnoma pravilno, edino peki. Nam malim trgovcem se je pa reko: prihodnjic jo dobijo samo veliki trgovci (engrosisti). Te trgovine trpe, ako nimajo moka. Vprašamo se: Katera trgovina bolj trpi, velika ali majhna? Engrosisti imajo z drugimi predmeti obilo posla, pri malih pa izostanejo odjemalci, ako moka ne dobe, dočim se to pri večjih trgovinah ne zgodi. Stališče nas malih trgovcev je: »Moko vsem trgovcem ali pa nobenemu!«

— Oddaja kovinastih predmetov. Uradna »Wiener Ztg.« poroča: Na podlagi odredbe domobranskega ministrstva se podaljša termin za oddajo kovinastih predmetov do 31. januarja 1916.

— Kaj je s knjigami družbe sv. Mohorja? Vsako leto smo dobili člani družbe sv. Mohorja že v začetku oktobra svoje knjige, zadnjih knjig pa še dozdaj ni. Ako gre kdo vprašati, če so knjige že došle, se mu odgovori, da še ne, oziroma došle da so že, da pa leže še v Zalogu, kjer ni mogoče dobiti voznika, kateri bi jih od tam pripeljal. Toda, to ni popolna resnica! Resnica je pač ta, da je v Ljubljani mnogo vojaških voznikov, katere prepusti vojaška uprava rada brezplačno, samo povprašati se mora zanje. Upamo, da se bo dobila v celem mestu ena oseba ter si vzela toliko prostega časa, da si izposluje par vojaških voz, da isti pripeljejo knjige in se razdele med člane. Tako bomo člani imeli vsaj malo razvedrila s knjigami. — Član.

— Konfiskacija Macharjevih spisov. Praško deželno sodišče je potrdilo konfiskacijo 52 mest iz raznih spisov češkega pesnika in pisatelja I. S. Macherja. Posebno prizadeta je njegova knjiga »Rim« ter prozaspisi (zbirke feljtonov) iz leta 1904., 1905. in 1906. Konfiskacija je bila odrejena radi zločina razžalitve Velikanstva, razžalitve članov cesarske hiše, zločina rušenja naboženstva in deliktov proti javnemu miru in redu.

— Petdesetletnica slovenskega učitelja in pisatelja Iva Trošta. V Tomišlju pri Igu poleg Ljubljane službuje na tamkajšnji dvorazredni tih in skromen mož — Ivo Trošt, ki je njega ime v našem leposlovju dobro znano. Rojen je bil dne 6. decembra 1965 v slikoviti vasi Orešju poleg Cola na Vipavskem. Učiteljšče je dovršil v Kopru. Njegov ravnatelj Revelante ga je hotel obdržati v svoji bližini, a mladega učitelja je gnalo srce domov na Kranjsko. Dobil je službo na novi šoli na Ustju na Vipavskem, odkoder pa ga je kmalu dvignil duh tedanjega časa — za kazensko seveda — na Razdrto pod Nanosom. V krogu naprednih vaščanov si je pridobil kmalu ugled in vpliv, posebno so simpatičnega učitelja cenili v odlični rodovini Garzarolijevi. Naposled ga je vrgla usoda v Tomišelj pod Krimom, kjer deluje še danes v šoli in izven nje z odličnimi uspehi. — Iva Trošta smemo šteti med najplodovitejše pripravovalce. Njegove povesti in feljtone so priobčevali »Ljubljanski Zvon«, »Dom in Svet« (pod uredništvom pok. dr. Franca Lampeta), »Slov. Narod«, »Učit. Tovarš.«, »Edinost« in morda še kak drugi list. Iz prej mirnega, vestnega opisovalca realista se je razvil šaljivec in satirik, kar je ostal do današnjega dne. Škoda samo — saj je slovenski učitelj! — da so ga trle gnotne skrbi po eni strani, po drugi strani pa ga je vedno oviralo šibko zdravje, da se ni doslej mogel popolnoma razviti, kar bi bilo ob drugačnih razmerah in ob odličnih njegovih pisateljskih možnostih v korist in čast naši leposlovni knjigi! — Največ zaslug pa si je pridobil ljubezljivo pripovedalec Ivo Trošt za razvoj in obogatitve naše mladinske literature. Glavno njegovo torišče je »Zvonček«, a tudi samostojna dela je napisal. — Dobra

in hvitaležnost. V srca globini, »Moja setev«. Troštovo ime je med slovensko mladino med najpopularnejšimi imeni. To pa tudi Trošt zasluzi, saj deluje za blagor slovenske mladine že polnih trideset let — deluje iz ljubezni in z ljubeznijo! — Ob petdesetletnici rojstva tudi mi zasluznemu kulturnemu delavcu Ivu Troštu iskreno čestitamo, želeč, da mu delo in trud vsaj v bodočnosti, v drugem petdesetletju, doseneta tisto priznanje in plačilo, ki mu po pravici gre! Na mnoga leta!

— Ustavljen je promet z zasebnimi poštними zavrtki k vojnemu poštному uradu št. 150.

— Javna knjižnica »Gospodarskega in izobraževalnega društva za dvorski okraj« je izposodila v mesecu novembur 3127 knjig. Knjižnica je nastanjena v društvenih prostorih Pred igriščem št. 1 (nasproti Marčana na Rinski cesti) in posluje ob sredah, petkih in sobotah od 6. do 8. zvečer, ob nedeljah in praznikih pa od 10. do 12. dopoldne. Dostopna je vsakomur.

— Častno svetinjo za 40letno zvesto službovanje je dobil vpokojeni rudar Fran Golob v Idriji.

— Umrl je v četrtek bivši predstojnik računskega oddelka pri c. kr. deželni vladi računski ravnatelj v p. Viktor Coloretto iz znane ljubljanske rodbine.

— Umrl je včeraj gospod Zacharija Zurlini, sprevodnik Južne železnice v p., Radeckga veteran, v starosti 90. let. Udeležil se je bojev na Laškem leta 1848., 1859. in 1866. Pogreb bo jutri popoldne.

— Mestna zastavljavnica ljubljanska naznanja slavnemu občinstvu, da se vrši redna mesečna dražba 16. t. m. za v decembru 1914 zastavljene dragocnosti in efekte (blago, perilo, stroji koleša itd.) popolne od 3. dalje v uradnih prostorih, Prečna ulica št. 2. Posebno se še opozarja, da na dan dražbe ni mogoče rešitev ali obnovitev zapadlih predmetov, temveč le najkasneje zadnji dan za stranke pred dražbo.

— C. kr. avstr. razredna loterija. Žrebanje I. razreda V. loterije se vrši že 14. in 16. decembra 1915. Srečke za ta razred prodaja Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani kot poslovno mesto c. kr. avstr. razredne loterije in njene podružnice v Celju, Celovcu, Trstu in Splitu. Cena srečk je za $\frac{1}{8}$ 5 K, $\frac{1}{4}$ 10 K, $\frac{1}{2}$ 20 K, $\frac{1}{1}$ 40 K. Pismena naročila se izvršujejo poštnoobratno.

— V Dvoru pri Žužemperku je umrla trgovčeva soproga gospa Antonija Može, rojena Suša, v starosti 48. let. Pogreb je jutri, v nedeljo, ob 4. popoldne. — Naše sožalje!

— Vjeti cigani. Okrog Brežic se je dlje časa klatila ciganska družba, ki je vlomila pri različnih posestnikih in samo posestniku Francu Seperju odnesla 100 litrov vina in za 100 K prekaženega mesa. V tej tatinski družbi so bili: Josip Kokoš in Stefan Križ ter Katarina in Ljuba Križ, vsi s Hrvatskega. Orožniki so družbo že vjeli in jo izročili sodišču.

— Nesreča na celovškem tramvaju. Dne 28. novembra je na Beljaški cesti v Celovcu prišel pod električno železnico črnovojniški infanterist Jožef Podojzdevšek. Hudo ranjenega so prepeljali v vojaško bolnico, kjer je ponoči umrl.

— Kino »Ideal« predvaja od danes do ponedeljka sledeči Nordisk-sporred: 1. Češki slapovi. (Naraven posnetek.) — 2. Junak iz Afrike. (Krasna veseloigra s Karlom Alstrupom v glavni vlogi.) — 3. Najnovelše avstrijsko vojno posojilo. — 4. Življenska laž. (Drama v treh dejavnih z Valdemar Psilandom v glavni vlogi.) Ta film je že tretji iz V. Psilander-serije, ki bo gotovo razveselil vse obiskovalce kina, posebno ker je tudi oprema in isticiranje tako, da napravi vso čast režiserju. — 5. Nepravil Valdemar. (Veseloigra s K. Alstrupom v glavni vlogi.) Ta film je srečno uspel. Posebno je treba omeniti, da so dvojne vloge bratov od Alstrupa izvrstno igrane in da se je kinotehnikni sijajno posrečilo, v eni sceni in ob istem času na sliki predvajati Alstrupa v obeh svojih vlogah. — Ta sporred je primeren za mladinu.

Razne stvari.

• Meso v Sarajevu. Zadnji živinski semen v Sarajevu se je tako dobro obnesel, da je mesto z mesom popolnoma preskrbljeno. Govodi prve vrste so plačevali kilogram po 1 K 50 vin. do 1 K 65 vin. žive vage. Srečno mesto.

• Zgoraj je na Dunaju 53 let stari poštni poduradnik Jakob Slak. Mož je bil božjasten. V odsotnosti svoje žene je padel na peč in se mu je vnela obleka. Zadobil je take opekline, da je umrl, še predno je žena prišla domov.

* Brat brata po nesreči ustrelil.
V Vrhopolju na Hrvaškem je 12letni deček Ante Bauer vzel izpod strehe nabito puško in šel z njo po lestvi dol. Na lestvi je pa plezal tudi njegov mlajši brat, desetletni Josip. Puška se je sprožila in strel je zadel mlajšega dečka v glavo, tako da je bil takoj mrtev.

Književnost.

— **Vojna** je obrnila pozornost sveta tudi na naše kraje in na naše ljudi. Potopisci in vojni poročevalci so že pisali o njih v različnih listih, v največjem berolinskem listu je izhajal večji roman, čigar dejanje se vrši na naših primorskih tleh in čigar glavne osebe so zajete iz slovenskega življenja. Sedaj je v založbi »Leykam« v Gradcu izšla knjiga »Krieg im Steine«, ki jo je spisal ugledni nemški pisatelj Ernst Decsey. »Erlebtes, Gesehenes, Gehörtes aus dem Kampfgelände des Karsts« se glasi podnaslov, ki že sam prazaprav označuje vsebino osemnajstih črtic, ki jih obsega ta knjiga. Pisatelj je bil kot oficir na Krasu in je spoznal vso čudovito posebnost in lepoto tega dela naše ožje domovine in lastnosti in kreposti ondotnega prebivalstva. Z močno pesniško silo je vpodobil v teh črticah pokrajino, ljudi in njih navade, vse, kar je najbolj tipičnega in najbolj značilnega. V teh časih, ko teče toliko krvi za ohranitev Krasa in njegove sosesčine, bo vsakdo rad čital to knjigo. Broširana večja 1 K 80 v, lepo vezana 3 K 30 v.

Gospodarstvo.

— **Mestna hranilnica ljubljanska.** Promet meseca novembra 1915. 1207 strank je vložilo 906.841 K 86 v; 1577 strank je dvignilo 1.637.572 K 62 vin. Stanje vlog 47.197.525 kron 46 vin. Število vložnih knjižic 30.660. Hipotečnih in občinskih posojil se je izplačalo 29.000 K, vrnilo 126.613 K 76 vin. Stanje posojil 33.112.605 K 08 vin.

— **C. kr. priv. splošna prometna banka, podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer.** Stanje denarnih vlog dne 30. novembra 1915 89.454.606 kron.

— **Češka industrijska banka.** Stanje denarnih vlog je znašalo koncem meseca novembra 1915 85 milijonov 720.767 kron 76 vin.

— **Pri mestni hranilnici v Novem mestu** je v mesecu novembru 1915 213 strank vložilo 104.611 K 88 vin., 147 strank vzdignilo 156.135 K 49 vin. Stanje vlog znaša 3.897.679 K 07 vin. Denarni promet 756.698 K 58 vin. Vseh strank je bilo 1116.

Darila.

Upravništvu naših listov so poslali:

Za božičnico sirotam padlih kranjskih junakov: Ivanka Dovgan iz Senožec 5 K kot dobljeno stavo; za goriške begunce: Josip Wester, rezervni nadporočnik iz Hercegovine, 20 K;

za bednega slovenskega pisatelja: poročnik Rudolf Reja iz vojnega polja 6 K in Neimenovani iz Idrije 5 kron. — Skupaj 11 kron.

Srčna hvala!

Današnji list obsega 12 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Dober svetovalec pri nakupu stvari vsake vrste, ki se jih rabi ali podari, je bogato ilustrirani krasni katalog c. kr. dvorne tvrdeke Jan Konrad v Mostu (Brux) št. 884 (Češko), ker vsebuje veliko izbiro

najnovjših žepnih in stenskih ur ter budilk, muzikalnih orodij, optičnih predmetov, brivskih utenzilij, orožja in municije. Naj nikdo ne zamudi, kadar kaj potrebuje, zahtevati z dopisnico ta katalog, katerega pošlje firma vsakomur rada zastonj in poštne prosto. (Podrobneje glej v in-seratnem delu!)

Meblovana soba

se takoj odda (primerna za častnike)
Poizve se v **Starem Vedmatu, Stara pot št. 11. (pri vojaški bolnici).** 3130

Dobre vojaške dovtype

in smešnice
nabira Blaž Pohlin.

Čegar dovtip se odobri, dobi brezplačno dotično zbirko vojaških smešnic.

Pošljite dovtype in smešnice na naslov:
BLAZ POHLIN, upr. „Slov. Naroda.“

Mesečna soba

se odda sama ali pa tudi z vporabo kuhinje. 3229

Križevniška ulica 10., I. nadst., levo.

Fellerjev blagodišeči, poživljajoči v več nego 100.000 zahvalnih pismih in od mnogih zdravnikov priporočeni rastlinski esenčni fluid z zn.

bolečine tolažeče

uteralno sredstvo

najbolje učinkuje pri revmatičnih bolečinah, 12 steklenic franko 6 K, 24 steklenic franko 10 K 60 v. Lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzatrž št. 238 (Hrvaško).

Zanesljivo odvajalno sredstvo so »Elza-kroglijice«. 6 škatlic 4 K 40 h.

Ravnateljstvo c. kr. priv. splošne prometne banke, podružnica Ljubljana, naznanja žalostno vest, da je njen uradnik, gospod

Anton Prusnik

dne 21. novembra 1915, na jugozapadnem bojišču umrl ju-naške smrti. 3223

Učiteljski zbor c. kr. učiteljski v Ljubljani javlja tužno vest, da je njega ljubi tovariš, gospod

Janko Janežič

c. kr. vadniški učitelj VIII. čin. razreda,

v četrtek, dne 2. decembra po mučni, dolgi bolezni, previden s svetotajstvi za umirajoče, v 56. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega rajnika bo v soboto, dne 4. decembra ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti, Skofja ulica št. 10.

Izvrstnemu in vestnemu učitelju, najboljšemu prijatelju mladine, vrlemu in ljubeznivemu tovarišu ostani blag spomin!

V LJUBLJANI, dne 3. decembra 1915.

3218

Volja Vsemogočnega je bila, da je naš nepozabni in iskreno ljubljani sin in bratec, gospod

Henrik Moicen

nadporočnik in bat. adjutant, odlikovan z zastavnim križcem 3. r. z vojno dekoracijo s „Signum laudis“ in Najvišjim pohvalnim priznanjem

v starosti 24 let, podlegel smrtonovarnim ranam, zadobljenim na severnem bojišču, dne 25. oktobra 1915 v bolnišnici v Kazanu na Ruskem. Umrl si, ki si z vso vnemo izpolnjeval dolžnosti svojega stanu, v cvetu svoje mladosti in lahka Ti bodi zemlja v daljni tujini. LJUBLJANA, 4. decembra 1915.

Martin Moicen in **Roza Moicen**, starši. **Roza**, sestra. **Martin**, praporščak 7. p. top. polka, sedaj na laškem bojišču, brat. 3220

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je Bog Vsemogočni našo iskreno ljubljeno soprogo, oziroma mater, teto, sestro in svakinjo, gospo

Antonijo Može roj. Suša

danes ob pol 10. dopoldne, previdno s tolažili sv. vere, po kratki, mučni boleznii v starosti 48 let, poklical k sebi v boljše življenje.

Pogreb predrage rajne se bo vršil v nedeljo, dne 5. decembra 1915 ob 4. popoldne iz hiše žalosti na pokopališču na Dvoru.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v več cerkvah. Priporočamo jo v blag spomin in molitev. 3227

DVOR, dne 3. decembra 1915.

Franc Može, soprog. — **Dusan Može**, sin. — **Ana**, **Mici** in **Zofi Može**, hčere. — **Janez**, **Anton**, **Mihael**, **Ignacij**, **Jože Suša**, bratje. — **Franciška**, sestra. — **Ivan Štolta**, **Anton Vran**, svaka. — **Josipina** in **Ana Suša**, svakinji.

Št. 17.161.

3237

Razglas.

Dne 3. januarja 1916. l. ob 10. uri dopoldne se bo vršilo v deželnem dvorcu (Kongresni trg) XXVIII. žrebanje obveznic 4% deželnega posojila vojvodine Kranjske.

Deželni odbor kranjski

v Ljubljani, dne 30. novembra 1915.

Najnovjši pojav v filmski umetnosti
z godbo in petjem.

Komorna godba.

Odlomek iz življenja. Sestavil in insceniral **Franc Hofer.**

V glavnih vlogah **Šota Neumann** in **Dorit Weixler.**

Za ta film je sestavljena posebna godba.

Pevske točke poje operna pevka

gospa Maričl Peršlova.

Samo v

„Kino Central“

v deželnem gledališču.

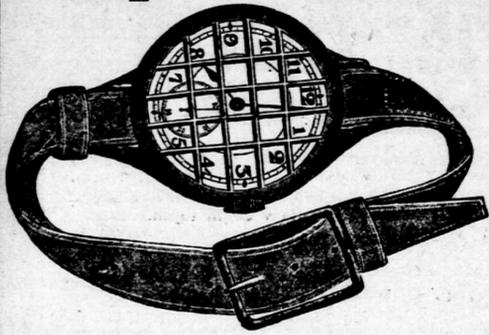
Iskrena zahvala vsem, ki so nam v naši veliki žalosti izkazali dobrodelno sočutje.

Rodbina Dr. Ivan Šusteršič.

Vizitnice

v elegantni obliki priporoča
Narodna tiskarna.

!! Lepa božična darila !!

NOVOST! Zavarovalna mrežica, katere je priprava na vsako uro za na roko brez vsakega predelovanja, po nizki ceni a K 1-50 kom.

Lepe zelo trpežne i vojne ure!

Nadalje pripravam novo patriotično prilogo s kalendarjem za leto 1916, katere se pošilja brezplačno in poštne prosto.

Za obilni obisk najvljudneje vabim

Ljubljana **F. ČUDEN**, Prešernova ulica št. 1 Ljubljana
delničar švicarskih tovarn „Union“ ur.

Lepa dvonadstropna VILA

z velikim vrtom v Ljubljani, se ugodno proda. 2023

Kje, pove upravn. »Slov. Naroda«.

Na Jesenicah na Goreniskem ob najbolj prometnem prostoru se proda

hiša

z 8 stanovanji in prodajalno, primerno za trgovino, obrt ali gostilno, pod zelo ugodnimi pogoji, event. se odda lokal za trgovino takoj v najem. 3118

Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«.

Zahtevajte

zastoj in pošiljate prosto moj glavni katalog s 4000 podobami, ur. zlatine in srebrnine, glasbil, orožja i. t. d. i. t. d.

Prva tvornica ur

JAN NOVAK, c. kr. dvor. dobavitelj, Most 884. (Češko).
Niklasta ankerica K 3-80, boljše kakovosti K 4-20, v starosrebrnem kovinskem rokoku okroju K 4-80, s švicar. kolesjem na sidro K 5— Vojne spominke ure K 5-50, 6—, radijeve žepne ure K 8-50, niklasta budilka K 2-90. Razpošiljanje po povzetju. Brez rizika. Zamenja dovoljena ali denar nazaj.

Popravila in preobleke točno in cenno. Najcenejše

dežnike in solčnike

domačega izdelka priporoča tvornica dežnikov in solčnikov

Jos. Vidmar
Ljubljana
Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.

Nad 50 let obstoječa

parna barvarija in kemično snaženje oblek

ter

apretura sukna

Ljubljana, Anton Boc
Selenburgova ul. 6. se priporoča.
Postrežba vestna in točna.

Glince, Burska ulica 46.
Najnižje cene.

A. & E. SKABERNÉ

Ljubljana, Mestni trg 10

špecialna trgovina pletenin, trikotaž in perila

priporoča svojo veliko zalogo, kakor:

Sportno in vojaško perilo in sicer: nogavice, gamaše, dokolenice, snežne kučme, rokavice, žlogrelce, sviterje, pletene srajce in spodnje hlače iz volne, velblodje dlake in bombaža.

Perilo za dame in gospode iz šifona, cetirja, barhenta in flanel.

Perilo za dečke, deklice in dojenčke.

Gumijevi plašči, nahrbtniki i. t. d.

Na debelo in drobno.

C. in kr. dvorni založniki

A. Zankl sinovi

tovarne barv, lakov in firnežev LJUBLJANA.

Centrala: Gradec. Centrala: Gradec.

Tovarne in podružnice: na Dunaju, v Göttingu, Trstu, Ljubljani, Ljubnem in v Leitendorfu.

Priporočajo:

vse vrste oljate, suhe, emajlne in fasadne barve, firnež, pristni kranjski mavec (Gyps), olje za pod in stroje, karbolinij, čopiče, steklarski in mizarški klotj in druge v to stroko spadajoče stvari.

Ceniki na razpolago!

Za jesensko in zimsko sezono priporoča tvrdka

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica št. 9

svojo bogato zalogo

izgotovljenih oblek za gospode in dečke

ter mične novosti

v konfekciji za dame in deklice.

Ceniki zastoj in franko

Stanje denarnih vlog na knj. in tek. račun 31. dec. 1914: **K 202,841.494.—**

Stanje den. vlog na hran. knjižice 30. sept. 1915: **K 93,215.892.—**

C. kr. priv.

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic. Vogal Marijin trg-Sv. Petra cesta (v hiši „Assicurazioni Generali“).

Delniški kapital in rezerve 65,000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih orodajev samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastni zaklepom stran ke. — **Opravišče c. kr. razr. loterije** Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja. Izplačila in nakazila v Ameriko in iz Amerike.

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsekdar brezplačno.

Prizjavke: Prometna banka Ljubljana. — Telefon številka 41

Peter Kozina & Komp.

tovarna čevljev

prodaja lastne izdelke na debelo in drobno

v Ljubljani, Breg, nasproti sv. Jakoba mostu.

Vojaški čevlji za moštvo in častnike se dobe v vsaki množini.

Modni salon

Marija Götzl — Ljubljana, Židovska ulica št. 8

skladišče nasproti številki 7

priporoča cenjenim damam in gospicam svojo bogato izbero najokusnejše nakitenih klobukov, vedno novih dunajskih modelov, praznih oblik prvovrstnih tovarn in najmodernejšega nakita.

Popravila po želji. Zalni klobuki vedno v zalogi. Zunanja naročila obratom pošte.

Prisnana najnižje cene!

Zasneženi bataljon.

Rezervni praporščak pešpolka Vale F on, ki si je lani ob tem času v Srbiji pridobil srebrno hrabrostno kolajno ter šel pred par meseci tretjič v boj, piše iz Galicije neki gospodični med drugim tudi tole: Bojno polje, 18. nov. 1915.

Danes sem doživel nekaj, kar si ne želim tako kmalu. Sinoči sva se vlegla v najino podzemeljsko »vilo«, poročnik Zbudil in jaz, a zjutraj, ko se prebudim — tema, ura osem. Kaj je to? Grem k naši mali odprtini, pardon, k »oknu«, odprem, zunaj — sneg; odprem vrata — joj, kaj je to? V hodniku, ki je tri metre visok in precej dolg, polno snega! Zbudim poročnika. Živa zakopana v snegu! Nekaj časa preiščujemo, kaj bi storila. Kaj? Čakati, da naju kdo reši! Počasi se spraviva k štedilniku ter si začneva kuhati kavo, — ki nama je še precej dobro dišala — a odrešenja še vedno ni. Po dolgem, dolgem času se mi le zazdi, da slišim glas našega nadporočnika (g. Peterlina, profesorja iz Ljubljane). Res je! Vojaki so napravili vendar po večkratnem enournem delu malo odprtino, skozi katero sem lahko voščil »dobro jutro« nadporočniku. Nato se je on skobacal notri ter guma ukazal, da morava vsak k svojemu vodu, eden na to stran, drugi na ono. Torej na delo! Jaz stopim prvi ven na hodnik, — brr, veter, mizlo... Stopim ven na vester in — že padem; vstanem, grem naprej, a veter žvižga okrog mene, da sam svojega glasu ne slišim. Gledati ne morem, polne oči snega, ki je tako droban kot pesek, burja ga žene naprej, naprej, brez cilja... Grem naprej, dolgo hodim, — a kje sem? Malo postojim, preiščujem, ali naj grem naprej. Morda še zaidem v kako grapo, iz katere ni več pomoči? Ne, ne kaže naprej; treba nazaj. Pa kam? Saj ne vidim več, od kod sem prišel; stopinje je že zasnežilo; in tudi sploh ni mogoče nazaj, veter divja, da me hoče zadušiti. Pa poskusiti hočem, — moram! Obrnem se, in tako stopicam kakor rak... Hvala Bogu, vendarle sem srečno dospel do mojega podzemeljskega »raja«. Nadporočnik Peterlin me začudeno pogleda, »že nazaj?« Ne morem iti naprej, ni mogoče! Sedaj pride tudi poročnik Zbudil in pove isto — ni mogoče! Ves bataljon je bil zametan s snegom.

Fantje seveda niso zgubili korajže, toda rekli so, da raje ne pijo kave, kakor da bi šli po njo. Dolge ure so potekale, predno smo se izkopali vsaj toliko, da se lažje gibamo in živimo — obdani od snega, kakor prezimujoči raziskovalci tam ob mejah tečaja. Je-li tudi tam doma zima? Če je, je še pravo poletje proti tukajšnji. — Srčne pozdrave iz bele Galicije pošilja vsem znankam in znancem...

Tolminski grad.

(Elegija po ustnem poročilu t Simon a B r i c a iz Krna, objavil O s k a r G a b e r š e k, župan tolminski.) Na hribu tukaj, v temni hosti, Počivaš mrtev velikani! Sovš so ti odurni gosti, Minul je sreče tvoje dan.

In s tužnim srcem prisopiham, Na grobljo tvojo mnogokrat; Nov Jeremija tu vzdiham, Iz groba bi te dvignil rad.

Oj, kje so stolpov zdaj višine? In kje je trdnih sten obroč? Ko lev si gledal v tri doline; Ponosno kazal svoj moč.

Kje starih grofov so sinovi? Ki daljno prej sloveli so! Kje grajskih so gospa glasovi, Ki jasno tu doneli so?

In kje so kmetov tolpe glasne, Ki zate danj nabirajo? In — kje vozov vrstè počasne Ki trudno v hrib ga tirajo?

Vojakov tvojih trume čile, Odiše so čez soški brod. — Kedar se bodo sem vrnile? So li odiše v vek odtod —?

Oh! kam je prišla tvoja slava? In kam je prišla tvoja moč? Dolinski oča, — krajna glava! Pogreznil si se v groba noč!

Razdjal je Benečan zidove, — Grofovski rod je izumrl. Seljak ima postave nove, In — staro pravdo je zatrl — — —

Junaki tvoji so na vojski pall — Spomin jim bodi vekomaj! In kruti sodci pa so ti pobrali, Kar si imel pravic kedaj.

Zato si se k pokoju vlegel, Nekdanjih dni — zdaj slaven sin. —

Čez te se čas je zaprisegel! — Toda — — naš je in bo Tolmin!

Malo zgodovine goriškega mesta.

(Dalje.)

Po smrti cesarja Maksimilijana I. je prešla poknežena grofija goriška na nadvojvodo Ferdinanda, brata cesarja Karola V. Dne 3. maja 1521. je bila sklenjena v Wormsu mirovna pogodba. Benečanska republika je morala odstopiti po tej pogodbi takratno veljavno trdnjavo Marano, za katero je večkrat ponujala bogat denar, ali vedno brez uspeha. Ker le ni bilo uspeha, so se Benečani maščevali v neki noči z nenadnim napadom posadke.

Ko je umrl nadvojvoda Ferdinand, mu je sledil v posesti goriške grofije njegov tretji sin, nadvojvoda Karol, temu nadvojvoda Ferdinand, ki je postal kot Ferdinand II. rimski cesar.

Leta 1615. je zopet izbruhnila vojna z Benečani in je trajala do leta 1617., ko je bil sklenjen mir v Madridu. V tej vojni je bil tudi Wallenstein, ki je imel nalogo trdnjavo v Gradišču ob Soči preskrhovati z živilo in moštvo. — Izmed nastopnih let po tej vojni je omeniti leto 1623., ko je kuga uničevala Kanalsko, in leto 1629., ko je stiskala velika lakota vso deželjo.

Leta 1647. se je ločilo Gradišče ob Soči z vsem ozemljem iz goriške grofije; prišlo je potom zakupa v last kneza Ivana Antona Eggenberškega. Zaman so protestirali goriški deželni stanovi. Cesar Leopold I. je došel v Gorico v mesecu septembru leta 1660. osebno; deželni stanovi so mu svečano prisegli zvestobo. Pod vladjo cesarja Karola VI. je doživela Gorica tragične dneve kmetskega upora na Tolminskem. Okoli 3000 kmetov je bilo pridrlo do Gorice in oblegali so cesarskega deželnega glavarja Kobencija na gradu. Vlada je bila poslala takrat v pomoč proti upornikom 500 hrvatskih in 550 ogrskih vojakov in osem topov, za takratne čase že velika bojna sila, in uporniki so bili premagani. Na Travniku je bilo 20. aprila 1714 obešenih 8 upornih kmetov.

Leta 1754. je izumrla rodbina Eggenbergov in Gradišče z ozemljem se je zopet združilo z Gorico. Cesarica Marija Terezija je storila mestu in deželi mnogo dobrega; pod njo je bilo ustanovljeno kmetijsko društvo, napravljen vodovod iz Kromberga, pri Ogleju pa so bili začeli z velikimi osuševalnimi deli. Pod cesarjem Jožefom II. so bili izgnani iz Gorice jezuiti in vse verske bratovščine. Leopold II. pa je vzpostavil stare razmere.

Francozi so vdrl na Goriško prvokrat leta 1791., dne 19. junija se je vdalo Gradišče z dvema bataljonom generalu Bernadottu, dne 20. marca nastopnega leta je prijahal general Murat na čelu enega polka jezdecev v Gorico, 24. marca je prispele v Gorico Bonaparte sam in je postavil v Gorici provizorično vladjo. Leta 1797. po sklenjenem miru v Campoformio je bila zopet osvobojena tujega gospodstva. Ko je vojna zopet izbruhnila, so videli goriški meščani, kako so korakali skozi mesto na poti v Italijo vojaki ruskega generala Suvarova. Leta 1805. so da-

li Francozi zopet provizorično vladjo Gorici, ali to je trajalo samo do decembra, do požunskega miru. Tretjič so obiskali Francozi Gorico leta 1809. Italijanski podkralj, Beauharnais, je vkorakal v Gorico 16. maja s svojo armado in je diktiral deželi vojne kontribucije okoli enega milijona, ali Napoleon se je z dekretom iz Volkersdorfa zadovoljil z 90.000 franki. Dne 14. oktobra 1809. je bil sklenjen v Schönbrunnu mir. Gorica, Trst, Istra, ozemlje tostran Save in beljaško okrožje je dobila Francija, in Ljubljana je postala središče ilirskih provinc. Dne 16. oktobra 1813. pa je bilo v Gorici konec Napoleonove vlade, kajti ta dan so vkorakale avstrijske čete v Gorico, dočim so Francozi prekoračili Sočo.

(Konec prihodnjic.)

Cena: 1/2 steklenice K 1 20
1/1 steklenica (zadosta mesece) K 2 —

Kdor Odol dosledno rabi vsak dan po naših današnjih vednostih kar najbolje neguje zobe in usta.

Najboljša ustna voda.

FLORIAN

prijatelj moj.

Gre na vsako noč z menoi!

Ker se večkrat z njim krepčam,

Vedno zdrav želeč'e imam!

Najboljše krepčilo želečca!

Sladki in grenki.

Pazite na pristnost!

Posebno na kolodvorih.

Postavno varovano.

Kuverte s firmo Narodna tiskarna.

Damske klobuke

v največji izberi priporoča

MINKA HORVAT, modistka

LJUBLJANA, Stari trg številka 21.

Popravila najceneje. 2465 Popravila najceneje.

Volna za naše vojake v obrambo proti mrazu:

M DRENK

snežne kapice, sviterji, zapestke, koleniki, životni pasovi, nogavice i. t. d.

Ljubljana, Kongresni trg 7.

Sedaj v vojnem času najbolj hvaležna in praktična

Miklavževa in božična darila

so samo

„Gritzner“ in „Afrana“

šivalni stroji

najboljši, dosedaj nedosežni v trpežnosti za rodbinsko rabo in obrt.

Prednost: kroglični tek, biserni ubod (Perlstich). Pouk v vezenju brezplačen v hiši. Cenj. občinstvu se radevolje razkaže naš stroji in so v poizkušnjo na razpoložljivo, brez da bi se sililo li kupčiji.

Edina tov. zaloga šivalnih strojev in njih delov (za šivalne stroje vseh sistemov).

Josip Petelinc, Ljubljana,

za vodo — blizu frančiškanskega mosta, levo — 3 hiša.

Božič 1915!

P. n. občinstvu vlijudno naznanjam, da sem osebno nakupil v prvovrstnih tovarnah različne predmete za

božična darila.

Imam sedaj bogato zalogo **juvelov, zlatnine, srebrnine in ur,** dalje raznovrstne **vojno-spominske predmete:** lastne patentovane in druge različne **spominske prstane in vsakovrstne znake.**

Zastopstvo „oficijelnih vojnih kozarcev“.

Solidna in točna postrežba. Najnižje cene.

Veseloštopovanjem

LUD. ČERNE, Ljubljana, Wolfova ulica 3.

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

- Vsak, ki trpi na trajnem kašlju. Lažje je obvarovati se bolezninego jo zdraviti.
- Osebe s kroničnim kašarom bronkijev, ki s Sirolinom ozdrave.
- Vadušljivi, katerim Sirolin znafno olajša naduho.
- Skrofuzni otroci, pri kaferih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počutek.

Se dobi v vseh lekarnah a K. 4.—

3809 **Herbannyjev podfosforokisti**

apneno železnati sirup

Že 46 let zdravniško preizkušen in priporočan prsni sirup. Razkrajja slez, blaži kašelj, pospešuje tek. Povečuje slast in reditev trupla in je izboren za tvoritev krvi in kosti, posebno pri slabotnih otrocih.

Steklenica 2 K 50 h, po pošti 40 h več za zavoj.

aromatiška esenca

Že 48 let uvedeno in vrlo preizkušeno, bolečine tolažeče in mišice krepče sredstvo za vdrgnenje. Lajša in odstranja bolečine v sklepih in mišicah ter živčne bolečine. Tudi kot poživljajoče in jačeče sredstvo ob hudih naporih izborno preizkušeno.

Steklenica stane 2 K, po pošti 40 h več za zavoj.

Na III. mednarodni farmac. razstavi odlikovano z veliko zlato kolajno.

Edino izdelovališče in glavno razpečevališče: **Dr. Hellmanna lekarnica „Zur Barmherzigkeit“**

Razpošiljanje po pošti vsak dan. na Dunaju VII/1, Kaiserstrasse 73—75.

(HERBANNY-JEV naslednik).

Zaloge pri gg. lekarnarjih v Ljubljani in Novem mestu itd.

Trgovski pomočnik

26 let star, vojašine prost, izučeni specijalno in železniške stroke ter deželni pridelnik, išče službo tako ali pozneje. Najraje, kje na deželi. Cenj. ponudbe na upr. »Slov. Naroda« pod »Pridelnik/3214«.

Prodajo se dobro ohranjena

okna, vrata, table za firme iz trdega lesa, mize, stoli, peči, postelje, svetilke, pulti, stelaže, pisalne mize. 3225

Pozive se v Kolizeju vrata številka 6.

Oddasta se dve mesečni

meblovaní sobi

za samostojne osebe. 3222
Kopališka ulica številka 7, Trnovo.

500 kron!

Vam plačam, ako Vaša kurja očesa, bradavice, obuščanci v 3 dneh brez bolečin ne izginejo s koreninno vred z RIA balzomom. Lonček z garancijskim pismom 1 K, 3 lončki K 2-50, 6 lončkov K 4-50. Komany, Košice (Kassa) i Postfach 12 22, Ogrsko. 2c84

Nadležne kocine

na obrazu ali na rokah odstrani v 5 minutah
Dr. A. Rixa 3209
odstranjevalec kocin.
Zaj. neškodljivo, gotov uspeh. Pušica za 4 K zadostuje. Razpošiljanje strogo diskretno.
Kos. dr. A. Rix, laborat., Dunaj IX., Laktierergasse 6/E.
Zaloga v Ljubljani: Lekarna „pri zlatem jelenu“, drogeriji A. Kanc in „Adrija“.

Export

žepnih električnih svetiljk in baterij
K. A. Kregar,
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 21/23.
— Trgovci velik popust. —

Vabilo na izredni občni zbor

„Zadružne tiskarne“ v Krškem
reg. zadr. z o. z. v likvidaciji
ki se vrši
v nedeljo, dne 19. decembra
v hotelu „Gregorič“ v Krškem
Začetek ob 4. popoldne.

Dnevni red:
1. Poročilo likvidatorja in načelnikovega namestnika. 3221
2. Slučajnosti.
Ako bi ob 4. popoldne ne bilo navzočih dovolj združnikov, se vrši ob pol 5 popoldne isti dan in istotam drug občni zbor, ki sklepa brez ozira na število navzočih združnikov.

Edna posebnost likerja je
Zdravnik želodca.

Franc Kos Ljubljana, Sodna ulica.
Specialna mehanična pletilna industrija in trgovina za površne in spodnje jopice, moderčke, telovnike, nogavice, rokavice, posebne obleke zoper trganje, pletilni material za stroje itd. na drobno in na debelo.
Pletilni stroj patent »Wiedermann« je edina in najuglednejša prilika za dober zaslužek, pouk brezplačen, trajno delo sigurno ker delam brez agentov, so cene velike nižje.

Vojni kreme - zrezki

(Kriegs-Kreme-Schnitten)
nepokvarljiva fina jed, nudi lep zasužek. — 1 karton 36 kosov K 4.—, Razpošilja najmanj 3 kartone po pošti. 2934
Brandt v Ljubljani, pošta 7.
Zaloga na debelo: Nowotny, Dunajska cesta.

Stanovanje

3 sob s pritliklinami, se za dva meseca takoj odda. V rašati je Sodna ulica številka 1., III. nadstropje.

Kupi se takoj po najvišji ceni, — vsako množino jesenovega lesa

Ia, bodisi okrogel (še stoječ) ali deske. **Orehovega lesa** I, II, III. vrste, vsake mere, **Domačega, kostanjevega lesa** vsake vrste. — Sprejmejo se **zastopniki.**

Pismene ali ustmene ponudbe, prosto vagon, je pošiljati tvrdki:
J. Pogačnik,
Ljubljana, Marije Terezije c. 13 (Kolizej).

G. Flux

Gospodsk. ulica 4, I nadstropje, levo. 3211
Uradno dovoljena, že 20 let obstoječa najstarejša ljubljanska posredovalnica stanovanj in služeb v udobnost cenj. občinstva zopet v središču mesta.
Priporočila in nameštila le boljše službe iskajoče vsake vrste kakor
privatno trgovsko in gostilniško osobje izbira različnih služeb, zlasti za ženske Vestna in kolikor možno hitra postrežba zagotovljena.
Pri vnanjih vprašanjih se prosí za odgovor znamka.

Proti zobobolu in gnjilobi zob

izborno deluje dobro znana antiseptična **Melusine ustna in zobna voda**
ki utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.
1 steklenica z navodilom 1 krono. Deželna lekarna Milana Leusteka v Ljubljani, Resljeva cesta številka 1 poleg Franc Jožefovega jubilejnega mostu. V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolniških blagajin juž. železnice, c. kr. tobačne tovarne in okr. bol. blagajne v Ljubljani.
Melusine-ustna in zobna voda.
Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908. Blag. gospod. lekarnar
Prosim vljudno, pošljite mi zopet tri steklenice Vaše izborno delujoče antiseptične melusine-ustne zobne vode, katera je neprekosljivo sredstvo zoper zobobol, utrja dlesno in odstranja neprijetno sapo iz ust. Za ohranjanje zob in osveženje ust jo bom vsakomur kar najbolje priporočal.
Spoštovanjem
Mato Kaurinovič, kr. pošte meštar

Zdravnik želodca

je posebnost železnega likerja iz zdravilnih rastlin, kateri izborne vpliva proti slabostim v želodcu ter radi tega v nobeni družini ne bi smel manjkati.

A. KUNST

Ljubljana
Zidovska ulica številka 4.
Velika zaloga obuval
izstnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na zbiru.
Vsakršna naročila se izvršujejo točno in po nizki cení. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. — Pri zunanjih naročilih naj se blagovili vzorce poslati. 40

Največja zaloga navadnih do najfinjših otroških vozičkov in navadne do najfinjšje žime.

M. Pakič v Ljubljani.
Nesnamim naročnikom se pošlje s povzročem.

A. Agnola

Ljubljana, Dunajska cesta št. 13.
Izborna zaloga namiznih in nastropnih svetiljk najnovejše vrste po nizkih cenah.

Parno barvarstvo

ter kemično čiščenje in snaženje oblek.
Apretura sukna.
JOS. REICH
Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.
Sprejemališče
Selenburgova ulica št. 3.
Postrežba točna. Solidne cene.

Zdrave, rdečelične otroke hočete imeti?

Potem jim dajte uživati izboljšano, aromatično ribje olje iz lekarn pri zlatem orlu. Vsak otrok uživa z lahkoto to ribje olje iz katerega je popolnoma odstranjen zoperni duh in vonj. 1 steklenica K 1-80.
Zoper kašelj, zasliženost in prehlajenje
je v tem času za otroke najboljšo preizkušeno in mnogostransko priporočeno trpotčev sok. — 1 steklenica 1 krono.
Zaloga vseh tu- in inozemskih specialitet ter preizkušenih domačih zdravil.
Izborna toaletna sredstva „Ada“. Vedno sveže gumijave specialitete
Oddajajo se tudi zdravila za člani vseh bolniških blagajin. Razpošilja se 2krat na dan na vse strani.
Pharm. Mag.
Vinko Proháška
lekarna pri zlatem orlu
Ljubljana, Jurčičev trg št. 2.

Izurjena prodajalka

se takoj sprejme
v trgovino s steklom, porcelanom ter galanterijskim blagom. Ponudbe s plačilno zahtevno naj se pošlje na 3120
Ivan Kovačič,
trgovec, Radgona, Štajersko.

Uvoz kave in čaja

Josip Smrkovsky,
Praga,
Samo na debelo. 3058

Franc Furlan

naslednik Fashingove vdove
ključavničarstvo in zaloga štedilnikov
se nahaja: 10
Šmbožev trg številka 9.

Gonoktein.

Najnovejše, izkušeno sredstvo proti kapavcu (triperju), belemu toku, črevesnemu in mehurnemu katarju i. t. d.
GONOKTEIN je upeljan na češki kliniki dvor. svetnika vseuč. prof. dr. Janovskega. Na nemški kliniki vseuč. prof. dr. K. Kreibicha. Toplo ga priporočajo vseuč. prof. dr. J. Bukovsky, vseuč. prof. F. Samberger, vseuč. docent dr. J. Odstrčil i. t. d.
Vseučilišni docent dr. ER. KLAUSNER, I. asistent nemške dermatologijske klinike v Pragi je v svojem predavanju pred zdravniki na univerzi povdarjal izvrstno učinkovanje Gonokteina ter ga posebno priporočal kot izborni balsamikum, ker ne draži želodca niti ledvic.
M. U. dr. J. prof. ROSSIGOLI, občinski zdravnik v Kaštelu starem piše: V mnogih slučajih akutnega kapavca zapisal sem Gonoktein in uvidel sem, da je izvrstni antigonorrhoeicum, ker ne kviri želodca in ne ledvic.
Dobi se po vseh večjih lekarnah. Škatljica K 5.—.
Zahtevajte literaturo in prospekt. Ljubljana: Lekarna Trnkoczy. Zagreb: Lekarna „Salvator“, S. Mittelbach, Jelačićev trg.
Proizvaja: Farmakološko-kemični laboratorij „HERA“ Praga-Vrbovice 552.
Dobavitelj vojnega ministrstva in Vojno-zdr. vsiveznega združenja.

Manufakturist in prodajalka

modae ali manufakturne stroke se v večji trgovini z zelo ugodnimi pogoji takoj sprejmeta.
Ponudbe: Poštni predal 44 Celje. 3228

Razpis ubožne ustanove.

Mestna občina ima za leto 1915 oddati Dragotin Žagarjevo ustanovo, obstoječo iz razpoložljivih glavnih obresti, katere znašajo 500 K.
Iz tega zneska je dati podporo potrebnim članom Dragotin Žagarjevega bližnjega, če pa tega ni, tudi daljnega sorodstva.
Ali bi pa potrebnega sorodstva sploh ne bilo, je iz te ustanove podpori reveže iz bivših predmestij Krakovo in Trnovo, izvemši Opekarsko cesto, takoiimenovano »Gmajno«, kjer so novi naseljenci.
V zmislu teh navodil opremljene prošnje je vlagati pri vložnem zapisniku mestnega mag. strata do včetega 20. decembra 1915.
Na zakasnel. vložene prošnje se ne bo oziralo.
Mestni magistrat ljubljanski,
dne 1. decembra 1915.

Platovinastih zamaškov tvornica

Zuckermann & Löbl, Praga-Pořiz 26.
Kapice za steklenice in mašinski stroji. Na debelo. Cen. zastoj. Na drobno.

Žepne ogrevalne pečice

„Viribus unis“. Neutrpljivo za boljše. Dobiva se v vseh zadevnih trgovinah. — Izd. A. T. Fischl, Dunaj VII, Westbahnstrasse 26. 2879

15 letna deklica

ki je večša slov. in nemškega jezika, močne postave, želi vstopiti v kako trgovino mešane stroke v mestu ali na deželi. — Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«. 3085

Turdka Zaler & Co. v Ljubljani,

Franca Jožefa cesta številka 5,
kupi je orehe, suhe češnje, krehle, suha bruske, gobe, kašo oziroma proso. 3105
Ponudbe se prosí z vzorci in navedbo cen.

Iščem za takojšnji nastop izprašanega kurjača

(Heizerja) za parni kotel. Ponudbe pod „Parna žaga 500/3207“ na upravn. »Slov. Naroda«. 3207

Sprejmejo se zidarji in betonski delavci

proti dobremu zaslužku pri tvornici cementnih izdelkov
ANTON CIHLAŘ,
Ljubljana, Dunajska cesta 67.

Posojilnica v Radovljici, reg. zadruga z o. poročtvom.

24. redni letni občni zbor

sc vrši
v ponedeljek, dne 13. decembra 1915., ob 3. uri popoldne v posojilniških prostorih. —
DNEVNI RED:
1. Poročilo ravnateljstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Čitanje revizijskih poročil Zveza slovenskih zadrug in sklepanje o njih.
4. Potrjenje letnega računa za leto 1914.
5. Volitev ravnateljstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.
Ravnateljstvo.

Epizode iz bojev pri Sapanovu.

Dunaj, 30. novembra. (Kor. ur.) Iz vojne poročevalskega stana poročajo:

Se sveže je v spominu vseh radostni vtisk, ki ga je napravil poraz Rusov pri Sapanovu. Pozicije, ki jih zavzemajo sedaj naše čete, so si zavzevale že začetkom oktobra v ljutih bojih. Oddaljene so od sovražnih pozicij skoraj povsod 200 do 300 korakov. Kljub tej veliki bližini sovražnih črt se je posrečilo kaposodrske mu pehotnemu polku nadvojvoda Albrehta št. 44. in bos.-herc. pešpolku št. 3. brezhibno izdelati svoje pozicije v neutrudnem in požrtvovalnem delu. Naprava pasov ovir tvori v taki bližini do skrajnosti pozornega nasprotnika podvzetje, ki mu v drznosti in požrtvovalnosti ni primere. Cel mesec so trajala ta dela. Čez dan izpočetka samo v zaslikih kritijih in brez ovir, so bile čete izpostavljene hudemu, dobro namerjenemu pehotnemu in zlasti artiljerijskemu ognju, in ko se je zmračilo je sovražna pehota svoj ogenj še ojačila. Na odpoitek ni bilo misliti nikomur ne po dnevu ne po noči. Dan in noč neprestano do skrajnosti pripravljene so mogle čete pri taki bližini sovražnika kljub prenapornemu delu seveda izgraditi svoje pozicije le z brezprimernim naporom in marsikaterimi žrtvami.

Z vsa hvaležnostjo pripoznavata oba polka mogočno pomoč, ki jima jo je nudila v onih težkih, kritičnih dneh artiljerija. Tri lahke in težke havbične baterije in pet lakih in težkih topovskih baterij je izvršilo oni čas največ, kar je bilo sploh mogoče. Vsak moč teh baterij si je bil popolnoma svigst težavnega položaja lastne infanterije napram zlasti v artiljeriji zelo premočnemu nasprotniku. Pravilno razumevajoč težavno nalogo so bili artiljerijski opazovalci brez izjeme v ročni črti. Vsled velike bližine obeh črt je zahtevalo streljanje največjo točnost. Brezdvomno je uspešni ogenj artiljerije preprečil, da sovražna infanterija ni izbrabila ugodnega momenta, ko so manjkale pred našo fronto vse ovire, in da ni napadla. V resnici niso Rusi storili ničesar in je prišlo samo do bojev patrolj in ko je prišel sovražnik dne 7. novembra napadati, je bil kritični položaj že premagan. Sodelovanje infanterije in artiljerije tekom preteklega meseca je nepretrgana vrsta brezprimerne požrtvovalnosti in obojestranskega najboljšega umevanja načina boja obeh glavnih vrst orožja.

Dne 7. novembra je bilo usojeno tako vroče priobrenim in tako težko izdelanim pozicijam prvič pokazati veliko mero svoje popolnosti in porabnosti v boju. Sklepati je bilo iz gibanja, ki smo je opazovali dne 7. novembra pri Rusih in iz živahnejšega sovražnega artiljerijskega ognja, da nameravajo Rusi akcijo v prostoru pri Sapanovu. Vsak moč je stal za boj pripravljen na svojem mestu in pogosto je bilo slišati željo, da bi vsaj sovražnik napadel. Tej bojaželjnosti je bilo kmalu ustreženo. Ko se je zmračilo, po 5. uri in 30 minut popoldne so se priplazile 40 do 60 močne sovražne patrolje k oviram pred 3. bos.-herc. polkom z namenom, da jih razdenejo. Silno močni ogenj polka, ki se je nato pričel, jih je prisilil, da so hitro zbežale ter pustile na mestu mrtve in ranjene, nekaj jih je bilo vjetih. Od teh vjetnikov smo izvedeli, da nameravata ruska polka 10. in 11. ponoči napasti. Bilo je veselje videti, s kako bojaželjnostjo je stal vsak posamezni moč pri svoji streljni lini ter pričakoval sovražni napad. Ob 8. zvečer so se približale sovražne patrolje fronti pehotnega polka št. 44. Tudi pri tem polku je bilo vse pripravljeno. Patrolje so bile deloma uničene, deloma so jih pregnali, nakar sovražnik očitno zbežal ni več napadal.

Dne 8. novembra ob 3. zjutraj so prišle zopet sovražne patrolje naprej; tudi nje je doletela ista usoda, kakor prejšnje. Artiljerija je vso noč obstreljevala sovražne pozicije v Sapanovu. Ob 5. zjutraj so prodrli nenadoma 2 ali 3 sovražni bataljoni

proti 3. bos.-herc. pešpolku. Vsled čuječnosti polka, ki kljub dolgemu čakanju ni popustila, so prišli takoj v morečiji ogenj in artiljerija je polagala lego za lego v goste ruske črte. V tem ognju se je razbil zelo drzno zasnovan napad. Samo 30 moč je dospelo do žičnih ovir. Može 3. bos.-herc. pešpolka so skočili iz kritij ter jih vjeti. Pred ovirami je ležalo sto in sto padlih Rusov. Dopoldan 8. novembra je potekel zopet razmeroma mirno. Popoldne pa se je stopnjeval sovražni artiljerijski ogenj do največje sile. Tako je n. pr. oddala sovražna artiljerija tekom ene ure 500 streliv vseh kalibrov. Ob 6. in 50 minut so prodrle zopet močni sovražni oddelki proti obema polkoma, kmalu pa so bili razpršeni in pogrnjeni nazaj.

Dne 9. novembra ob 4. zjutraj je sovražnik nenadno zopet naskočil z močnimi silami pozicije 3. bos.-herc. pehotnega polka in pol fronte polka nadvojvoda Albrehta. Kakor orkan je izbruhnil ogenj braniteljev in artiljerija je začela takoj streljati, vsled česar se je popolnoma razbil tudi ta z brutalno silo od ruskih polkov št. 10. in 11. izvršeni napad. Do žičnih ovir dospelo dele sovražnika so čete, ki so takoj prodrle, deloma pobile, deloma vjele. Vjetniki so izpovedali, da so pri napadu prejšnjega dne nekatere stotnije izgubile do polovice svojega moštva. Svitajoči se dan je obsijal nove gomile mrtvih Rusov pred fronto ter se je dalo iz tega sklepati, da je stal ravnokor odbiti napad sovražnika ravno toliko žrtev, kakor oni prejšnjega dne. Tekom 8. in 9. novembra smo opazovali neprestano transporte ranjencev pri nasprotniku. Čez dan je vladal v splošnem mir.

V noči na 10. november od 12. in 30 minut ponoči do 3. in 40 minut zjutraj se je približal sovražnik z naporom zopet fronti pehotnega polka št. 44. Uspešni ogenj infanterije, ki je prihajal križem z dveh strani in dobro namenjeni ogenj artiljerije je odbil tudi ta napad. Pri tej priliki ne smemo pustiti neomenjenega vzgleda največje požrtvovalnosti. Pred 7. stotnijo 44. pešpolka se je bilo posrečilo sovražniku z ročnimi granatami vtargati nekaj vrzeli v žični oviri. Takoj so skočili prostovolci iz kritij ter so brez vsakega kritja delajoč v silnem sovražnem ognju ovire zopet popravili.

Ob 4. zjutraj proti polku nadvojvoda Albrehta zopet izvršeni sovražni napad je bil tudi krvavo odbit.

Na ta način se je posrečilo vsled junaške hrabrosti in neomajne vztrajnosti naših čet popolnoma odbiti več napadov močnih ruskih čet s težkimi izgubami za sovražnika.

V Sandžaku.

Naše čete so okupirale oni del črnogorske in srbske države, ki je pod imenom »Sandžak« igral v zadnjih desetletjih veliko politično vlogo, saj je tvoril na eni strani klin, ki ga je zabila evropska diplomacija med obe srbski kraljevini, na drugi strani pa je tvoril zvezo avstrijskega ozemlja z makedonsko deželjo in z vzhodnim Sredozemskim morjem. Preko Sandžaka drži ona velika cesta iz Avstrije na Solun, katere smer je tako pogosto vplivala na tok velike politike. L. 1908. se je naša država odrekla garnizijskim pravicam v Sandžaku ter izročila to ozemlje zopet neobremenjeno Turkom, takrat je izbrisal grof Ährenthal hipoteko »au dela de Mitrovica« in solunske sanje so se po mnenju mnogih razblinile. V balkanski vojni je izgubila Turčija svoje balkanske pokrajine Sandžak ste si razdelili Srbija in Črna gora. Par let je preteklo in naše čete, ki so imele nekad v Sandžaku le nekako pravico gostov stoje danes na teh historičnih tleh kot osvoboditeljke in gospodarice.

Ime »Sandžak« je le nekaka mednarodnopolitična kratica za okrožje Novi pazar. Beseda sama je le turška označba za »okrožje«; vsaka turška provinca (vilajet) je namreč razdeljena v okrožja (sandžake) in ta zopet v okraje (kaze). Ker pa je igralo novopazarsko okrož-

je (sandžak) v politični zgodovini zadnjih desetletij posebno vlogo, se je udomačila beseda Sandžak kot specialna označba za novopazarski sandžak.

Do l. 1817. je bilo novopazarsko okrožje samostojni pašalik, to je provinca, kateri je gospodoval neposredno od Carigrada odvisen paša. Omenjenega leta so združili Turki novopazarski pašalik z Bosno, leta 1877. pa so ga prideli kosovskemu vilajetu. V okupacijski dobi so imele naše čete v Sandžaku garnizijsko pravico in glavna naša posadka se je nahajala v Plevlju; uprava pa je bila turška in poleg našega vojaštva so se nahajale v posameznih mestih Sandžaka tudi turške garnizije. Leta 1912. je pripadel Sandžak Srbiji in Črni gori.

V turških časih je bilo razdeljeno novopazarsko okrožje na 9 okrajev (kaze) in sicer: Novipazar, Mitrovica, Trgovište, Bjelopolje, Berane, Nova varoš, Prijepolje, Kolašin in Plevlje.

Mesto Novipazar leži v prijazni kotlini ob izlivu Jošanice v Raško. Notranje mesto ima precej lepih hiš, postranske ulice pa so še povsem turške — nečiste, majhne kolibe. Turško je prebivalcev, je negotovo. V turških časih so jih nekateri šteli do 20.000 pa tudi le 10.000. Prebivalci so Srbi krščanske in muslimanske vere, Albanci in židje, občevalni jezik je predvsem srbski, akoravno je živela »raja« v turških časih v skrajni bedi. Premožnejši sloji so bili izključno Muslimani, ki sicer govorijo srbsko - hrvatski pa odklanjajo vsako skupnost s krščanskimi Srbi — kakor sploh na celem zapadnem Balkanu — in pa Albanci (Arbanasi). Za turških časov si kristjani niso smeli beliti svojih koč in politično niso igrali nikake vloge. Novipazar je bil sedež turškega »kajmakana« sedaj srbskega »okružnega načelnika«. Zgodovina mesta je stara.

Sredi mesta stoje še tri kule, ostanki stare trdnjave srbskih carjev. V srednjem veku in še pozneje se je nahajala v Novem pazaru kolonija dubrovniških trgovcev, ki so izvažali zlasti volno, kože in vosek ter prvažali iz Soluna po Sandžaku kolonialno robo v Bosno na Hrvatsko in v Dalmacijo. Ime Novi pazar pa ni staro. Mesto se je imenovalo popreje Raša in je bilo prestolnica srbskih županov. Tu so gospodovali Nemanjiči, ki so zgradili v okolici več cerkv in samostanov: v prastari cerkvi sv. Petra in Pavla pol ure nad mestom je bil krščen Stjepan Nemanja, blizu se nahaja tudi samostan »Gjurgjevi stupovi« z lepimi starimi freskami, tri ure na zapad je samostan Sopočani in v Dezevem polju se nahajajo razvaline iz narodnih pesni znanega mesta Dezeva.

Mitrovica je najbolj vzhodno ležeče mesto nekdanjega bosanskega vilajeta ter je posebno važno kot iztočišče železnice, ki vodi na Solun. Mitrovica leži ob reki Ibar v lepi rodovitni ravnini, kjer raste posebno dobra trta.

Sjenica je malo mesto na visoki planoti istega imena, ki ji pravijo domačini tudi »Stari vlah«. V Sienici je sezidal Črni Jurij močno trdnjavo, spoznavši strateško važnost tega blizu izliva Jape in Jablanice v Uvac ležečega kraja.

Novavaroš v dolini potoka Tikva leži na pobočju strmega gorovja ter je izpostavljena vetru in

mrazu. Ljudstvo ji je nadelo ime »bosanska Sibirija«.

Prijepolje je precej veliko mesto ob izlivu Mileševa v Lim na prostrani ravnini, katero obdaja visoko gorovje Zlatara, Ikonovca in Kosavine. Uro od mesta se dviga stari pravoslavni samostan Milešev, imenovan »Srbska lavra«. Ustanovil ga je srbski kralj Vladislav, vnuk Stjepana Nemanje. L. 1237. so shranili v tem samostanu kosti srbskega apostola sv. Save. Zahumski vojvode, ki so po Kosovski bitki zasedli to pokrajino so si naden »čuvarji groba svetega Save«, pozneje »Hercegi sv. Save« in svojo zemljo »Hercegovino«. V Mileševu se je kronal bosanski ban Tvrdko l. 1376. za bosanskega in srbskega kralja. Kost sv. Save so počivale v Mileševu le do l. 1595. Sinanpaša jih je dal odstraniti in pozneje javno sežgati na Vračaru pred Belgradom.

O Plevlju smo v našem listu že pisali. Mesto je precej prijazno ter leži v rodovitni ravnini.

Bjelopolje na Limu je še danes obdano od lepega trdnjavskega zidu, Kolašin ob reki Tari. 12 ur od Foče je stara trdnjava.

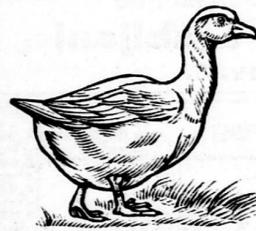
Poleg imenovanih mest zaslužio, da se jih radi njihove strateške ali pa zgodovinske važnosti omenijo še nekateri drugi kraji. Zapadno Mitrovice se nahajajo razvaline starega grada Zvečan. Tu je zaprl car Dušan Silni svojega očeta ter ga dal pozneje zadušiti (1334.) S Zvečan grada je videti na severu visoko Kopaonik planino, proti jugu pa celo Kosovo polje.

Banjska je stara trdnjava ob cesti Mitrovica - Novi pazar, pravzaprav utrjen samostan s staro cerkvijo, zgrajeno od kralja Milutina. Blizu Banjske, o kateri peva tudi na-

rodna pesem, se nahajajo vreli mineralni vod. Pri Banjski je porazil l. 1832. Mahmut paša bosanske vstaje. Nedaleč Prijepolja se nahajajo razvaline malega grada Hisardžika, o katerem pravi pesen, da ga je zgradila »prokleta Jerina«, žena Jurija Brankovića. Na gori Borju med Limom in Uvcem se dviga glasoviti samostan Banja: kraj se imenuje tudi Toplice, ker izvira blizu samostana močan 25° do 30° topel vrelc. V septembru je tu vsako leto veliko »proštenje«. Iz Bosne in drugih pravoslavnih dežel prihajajo tu sem romarji, ki ne le molijo temveč se tudi kopajo v »čudodelnem« vrelcu.

Sandžak je lepa dežela. Smotreno kulturno in gospodarsko delo jo bo znatno povzdignilo in trgovina ji prinese bogastva, kajti še vedno čakajo doline novopazarskega sandžaka, da zapiha po njih lokomotiva, ki bo vezala naše jugovzhodne južne dežele s Solunom.

Grdo vreme je često vzrok različnih prehlajen, ki se pojavljajo kot trganje v udih in ki človeka časih mučijo cele tedne, ako se takoj ne zavaruje proti njim. Najboljši odpočitek za to je Herabnyjeva aromatična esenca. Sestoji iz planinskih zdravilnih želišč in korenin in se kot izvrstno učinkujoče sredstvo že nad 50 let uporabljajo po vseh civilnih in vojaških bolnicah. Aromatična esenca ni samo bolečine tolažeče in ojačujoče vteralno sredstvo, temveč služi izvanredno tudi pri živčnih napadih. Dobiva se le v lekarni dr. Hellmanna »zur Barmherzigkeit«, VII. Kaiserstrasse 73-75. na Dunaju, vendar jo imajo tudi vse večje lekarne v zalogi. Pazite na ime in varstveno znamko!

Zaupno blago!

V pari prano in brezkalno posteljno perje in puh od K 1-40 za kg naprej

priporoča trgovina s posteljnim perjem in puhom

C. J. HAMANN

Ljubljana, Mestni trg št. 8.

Ustanovljena 1866.

POZOR! Nereclna konkurenca prinaša na trg za nizko ceno napol ali nič očiščeno blago. Toga perja se drže pogosto ostanki mesa in nesnaga, ki zvišuje težo ter bistveno pripomore, da se razvijejo ličinke in molji.

Kino Ideal.

Danes pa do ponedeljka: nastopi znani umetnik

Valdemar Psilander
v tridejanski družabni drami
Življenska laž.

!!! Samo v „KINO IDEALU“ Psilander !!!

Kino Ideal.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavica 8.000.000 kron.

2530

Stritarjeva ulica št. 2.

Rezervni fondii okroglo 1.000.000 kron.

Poslovalnica e. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Priporoča nakup srečk za 1. razred V. e. kr. avstrijske razredne loterije.

Žrebanje za ta razred dne 14. in 16. decembra t. l.

Cena za 1/2 srečka K 40—, 1/4 srečka K 20—, 1/8 srečka K 10—, 1/16 srečka K 5—

Naročila se vrše najugodnejše po poštni nakaznici.

Sprejema vloge na knjižico in na tekoči račun in jih obrestuje po

4 1/2 % čistih.

2% rentnine od vlog na knjižice plača banka sama.

Vajenec SMREK

Imam 16letnega sina, kateri je dovršil 2 realki, in bi ga rada dala kakemu poštenemu, dobremu ključničarju v poduk, da bi imel hrano in stanovanje v hiši proti primernemu plačilu. Vstop z novim letom. Ponudbe na uprav. „Slovensk. Narod“ pod „Ključničar. vajenec/3127“.

100—200 deset- do dvanaestletnih
lepe rasti se odda.
Cena po dogovoru. (Smreke so primerne tudi za presajenje. Naslov pove uprav. „Slovensk. Narod“.) 3117

Najsigurnejše naloženje kapitala.

Šume (gozdi)

so na prodaj

na komade po 10 oralov do 150 oralov in višje, v lepi legi, ravnini, blizu kolodvora. — Ponudbe na upravo graščine

Krupa, — pošta Gradac, — Bela Krajina.

C. kr. priv. zavarovalna družba. C. kr. priv. zavarov. družba za življenje.

„Avstrijski Feniks“ na Dunaju.

Vplačana delniška glavica K 8.000.000.

Delniška glavica. . . . . K 6.000.000

Stanje zavarovanih svot . . . K 230.000.000
Premijske rezerve 60.000.000
Letni dohodki na premijah . . . 12.000.000

- Družba zavaruje na človeško življenje po najraznovrstnejših kombinacijah, kakor:
- a) za slučaj smrti: da je glavica plačljiva takoj po zavarovančevi smrti na njega zaostale ali kako drugo določeno osebo;
  - b) za slučaj smrti in mešana zavarovanja z oprostitvijo plačila zavarovalnine, oziroma s priznanjem dosmrtnih rente ob nastali onemoglosti, nadalje sprejema
  - c) zavarovanja za doživetje, preskrbljenje za starost, zavarovanja otroških dot. plačljivo pri dosegu določene starosti na zavarovanca samega;
  - d) zavarovanje dosmrtnih rent, za preskrbo vdev in vzgojinskih rent po najnižjih premijah in pod najugodnejšimi pogoji, kakor nezavrnjenost in nezapadlost police, jamstvo tudi za slučaj vojske brez posebne premijske doklade itd

- Družba zavaruje:
- a) proti škodam vsled ognja, strele in parne ali druge razstrelbe, kakor tudi proti škodam vsled gubanja, podiranja postopij in proti škodam vsled odnasanja premičnih stvari, nadeje proti požarnim škodam živine, zalogo vplavovotnega blaga, kmetijsko orodje, pridatke itd.;
  - b) proti požarnim škodam poljske pridelke in kmetije v poslopih in kopicah;
  - c) proti škodam vsled slučajnega ubitja trcalega stekla;
  - d) raznovrstno blago proti škodam, nastalim pri prevažanju po suhem in po vodi;
  - e) proti škodam vsled tatinskega vloma in vsled tatvine iz zaprtih in odprtih prostorov;
  - f) proti vsakovrstnim telesnim nezgodam, nadalje sprejema jamstvena zavarovanja obrtnih podjetij, občin, lekarnarjev, hišnih posestnikov, voznikov, lovcev itd.

Natančnejša pojasnila daje radovoljno Generalni zastop v Ljubljani Sodnijska ulica šteč. 1.

Najnižje cene.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

Ljubljana, Kongresni trg št. 12. 232

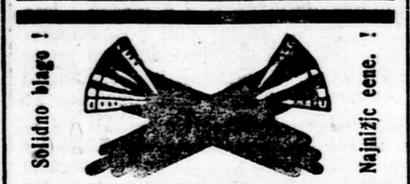
Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gospeske sobe. Preproge, zastirki, medreči na vzmet in na drugi medreči, otroški vozički itd.

Najsolidnejše blago.

SANATORIUM EMONA

ZA NOTRANJE IN ZUNANJE BOLEZNI. FORDNIČNICA. LJUBLJANA, KOMENSKEGA ULICA 4. DR. FR. DERGANČIČ

M. Schubert

preje Bilina & Kasch, Ljubljana, Zidovska ul. 5.

priporoča veliko zalogo tkanin in glase-rokavice, modno blago za gospode in dame, raznovrstne fine parfume, ročna dela in material, kirurške predmete. 413

Moderna predtiskarija. Izdelovanje preoblečenih gumbov.

POZORI

POZORI

Cvetlični salon Viktor Bajt

Selenburgova ul. 6, zraven glavne pošte. Sopki, vencji s trakovi in napisji se izdelujejo po najnižjih cenah. Delo okusno vezano. Velika zaloga krasnih suhin vencev. Priporoča se z odličnim spoštovanjem Viktor Bajt. Naslov za brzojavi: Viktor Bajt, cvetlični salon, Ljubljana.

Ivan Jax & sin

v Ljubljani, Dunajska cesta 15
priporoča svojo bogato zalogo

voznih koles. Šivalni stroji za ročno in obrt. Brezračni kurtzi za vezenje v hiši. Pisalni stroji „ADLER“, Pletilni stroji vseh velikosti

Brez konkurence!

F. L. Popper čevlji

za gospode in gospe so nogam najbolj priležni, lični in najboljše kakovosti. Naprodaj samo pri

JULIJI STOR, Ljubljana
Prešernova ulica št. 5.

Goyserski čevlji za turiste, higijenični čevlji za otroke in Lawa-tennis-čevlji.

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga. Mizarstvo.

Popolna spalna oprava. 2 postelji, 2 omari, 2 nočni omarici in 1 umivalnik s marm. ploščo in ogledalom K 350.—. Jamec se za solidno delo. Cene konkurenčne. Zahtevajte naj-novejši katalog, kateri obsega nad 300 modernih slik.

Otroški vozički.

J. Pogačnik, Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 13—18.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

obrestuje hranilne vloge po čistih **4 4/8 0/0** brez odbitka rentnega davka. Rezervni zaklad nad K 800.000. Ustanovljena leta 1881.

JADRANSKA BANKA podružnica v Ljubljani.

Centrala v Trstu. Podružnice na Dunaju, v Dubrovniku, Kotoru, Metkoviću, Opatiji, Splitu, Šibeniku, Zadru. Delniška glavica K 8.000.000. Nakazila v Ameriko in akreditivi.

Sprejema nove vloge, s katerimi se zamore vedno razpolagati, brez ozira na določbe moratorija ter jih obrestuje po čistih **4 1/2 0/0**

Kupi se večja množina trdih in mehkih DRV

za kurjavo, po najvišjih cenah. — Ponudbe z navedbo cen, prosto postaja Ljubljana ali poljubni kolodvor z navedbo vozne do Ljubljane. — Kupi se tudi v bližini kake železniške postaje

bukov gozd za posekanje.

Ponudbe na uprav. »Slovenskega Naroda« pod »drva/3066«.

Zajamčen uspeh ali pa denar nazaj. Zdravniški izkaz o izvršnem učinku, zraven pa še na tisočih zahv. pisem na oglede.

Bujne, lepe prsi

dobite ob rabi med. 2870
oblastveno preiskano, gar. neškodljivo za vsako starost, zanesljiv uspeh. Rabi se zunanje. Edina krema za prsi, ki jo vsled čudovitega učinka prodajajo lekarnarji, dvorne parfumerije itd. Poizkusna pušica K 3, velika pušica, zadostna za uspeh K 8. Razpošiljanje strogo diskretno.
Kos. dr. A. Rix, laboratorij, Dunaj IX., Lektierergasse 6/E.
Zaloga v Ljubljani: Lekarna pri »Kratem joku«, drogeriji Kano in »Adrija«.

Stroje za pripravljavanje krme

reporeznice, rezilnice : : : :
parilnice za krompir, mečkalnice :
drobilnice, parilnice za živ. krmo
robkalnice za koruzo : : : :
stiskalnice za seno in slamo : :
izdelujejo in dobavljajo

PH. MAYFARTH & Co., DUNAJ
II., Taborstrasse 71 2725

tvornica poljedelskih in obrtniških strojev.
Ilustrovani katalog št. 725 gratis in franko.

Priporočam svoje

PFAFF šivalne stroje

ki so svetovno priznane najboljši. Zelo pripravni za vsakovrstno šivanje in vezenje.

Ugodne cene in mesečno odplačevanje. Vsak kupec dobi 10letno pisмено garancijo.

IGN. VOK 3062

specijalna trgovina šivalnih strojev in koles
LJUBLJANA, Sodna ulica št. 7.

Pozor! Pismena naročila, katera dobivam zmajraj v večjem številu se izvršujejo v popolno zadovoljnost kupca. Dokaz pohvalna pisma iz vseh krajev.

Modni salon

M. Sedej-Strnad

priporoča cenjenim damam 3314

klobuke le najfinejše izvršbe.

Žalni klobuki vedno na razpolago.

Ljubljana, Prešernova ulica. Palača Mestne hranilnice.

Specialni oddelek platna
v trgovini

A. ŠARC lastnica JADVIGA ŠARC

Ljubljana Selenburgova ulica 5 Ljubljana

nudi še priložnost k dobremu in cenemu nakupu

rjuh
brisačk
brisačev
prtov
prtičev

Švicarska vezenina.

odejnih rjuh
blazin
pernatih blazin
pernic
žepnih rut.

Za vojake zimsko perilo:

hlače
jopice
sviterje
rokavice
žilogrejce
šerpe za vrat

nogavice
dokolenice
kolenogreice
gamaše
snežne avbo
ušesogreice.

vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.

Anton Černe,

graver in izdelovatelj
kavčakovih štampilij

Ljubljana, Selenburgova ulica 1.
Ceniki franko. Ceniki franko.

VOLNO

za snežne čepice,
moške nogavice,
zapestnike i. t. d.

priporoča

Toni Jager

LJUBLJANA

Židovska ulica št. 5.

Teodor Korn

(poprej Henrik Korn)

pokrivalce streh in klepar, vpeljalet
strelododov, ter instalater vodovodov
Ljubljana, Poljanska cesta št. 8.

Priporoča se sl. občinstvu za izvrševanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje z angleškimi, francoskimi in tuzemskimi škričlijem z

asbest-cementnim škričlijem (Eternit) patenat Natschek z izbočno in ploščnato opeko, lesno-cementno in strešno opeko.

Vsa stavbinska in galanterijska kleparska dela v priznani solidni izvršitvi.

Mišna in kuhinjska oprava. Postekljona posoda

Poprave točno in ceno.

Proračuni brezplačno in pošt. prosto.

Jos. Rojina

modni atelije

za gosp. o. le.

Ljubljana,

Franca Jožefa cesta 3.

Vojaške in
uradniške
uniforme:

po meri
v najkrajšem času.

L. MIKUSCH

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo veliko izber
dežnikov in solnčnikov.
Popravila se izvršujejo točno in solidno.

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj priznani izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in podorne trdote daleč nadkrijujoči dobroti kakor tudi svoje priznane izvrstno apno.

Priporočila in izpričevala 1408

raznih uradov in najslovitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad: Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Tovarna oljnatih barv, laka in firneža

Usta-novljena l. 1842. Telefon številka 154.

BRATA EBERL

črkoslikarja, lakirarja, stavbna in pohištvena pleskarja 41

Prodajalnica: Miklošičeva ulica št. 6. Ljubljana
nasproti hotela „Union“.

Delavnica: Igriška ulica št. 6.
Električna sila.

ALFONZ BREZNIK učitelj Glas. Matice in edini zaprise-

zeni strokovnjak c. kr. dež. sodišča.

Ljubljana, Kongresni trg 15.

(Nasproti nunske cerkve.)

Največja in najposobnejša tvrdka in izposojevalnica

klavirjev in harmonijev

na jugu Avstrije. — Velikanska zaloga vsega glasbenega orodja, strun in muzikalij.

Edini založnik dvornih in komornih tvornic: Bösendorfer, Hözl & Heitzmann, Förster, Ehrbar, Gebrüder Stingl, Rud. Stelzhammer, Czapka, Lauberger & Gloss.

Hofmann in Hofberg (amerikanski harmoniji).

Obroki od K 15.— naprej. Najbogatejša izbira v vseh modernih slogih in lesnih barvah. Oglejte si klavirje z angleško ponavljajočo mehaniko. 10 letna postavno obvezna garancija. Najemna najnižja. Zamena najugodnejša. Uglacovanje ter popravila strokovno in ceno. Ker imam zgoraj navedene prve fabrikate izključno le jaz za Kranjsko v zalogi, svarim pred nakupom falsifikatov in navideznega „pošela“ pri križcah, ki se drznoje govoriti o „dobrem blagu“, dasi nimajo ni jednega pomembnega fabrikata v zalogi.

Priporočamo specialno

damsko in otroško konfekcijo

zelo solidne tvrdke

M. Kristofič-Bučar

Ljubljana, Stari trg št. 9. — Lastna hiša.

Najnovejše KOSTUME Najnovejša

BLUZE i Plašče, jope i Zalne — domače obleke Perilo, čepice, modrice in modne predmete. Kozuhovino. KRILA

Otroške oblekice in obleke za mladenke.

Higienično perilo in druge potrebščine za novorojenčke.

Pošilja na izbiro tudi na deželo.

Svoje častite odjemalce

vljudno prosim, da se naj pri nakupu orožja in municije vsakdo izkaže s posebnim dovoljenjem od c. kr. okrajnega glavarstva ali od c. kr. državne policije v Ljubljani, da ima pravico do orožja in municije. Ne da bi se izkazal s tem dovoljenjem, ne smem prodati orožja ali municije, kakor tudi ne popravljati orožja.

Za časa vojne se ceniki ne razpošiljajo.

Fran Sevcik

puškar in trgovec s orožjem
v Ljubljani.

Lepe purane

razpošilja po poštnem povzetju kg po 360 K. 3108

Josip Cernelč,
St. Peter pod Svetimi gorami.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se 11 vplačili.

„SLAVIJA“
 Vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
 Rezervni fond K 71.946.392-26. — Izplačane odškodnine in kapitalije K 145.150.178-29.
 Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.
 Vsa posojila daje:
 cigar pisarne so v lastni bančni hiši
 Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici številka 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Skode ceni takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pezor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte

Šivalni stroji!

„Singer“ in „Kaysor“ s podolgaštim, okroglim čolničkom, Central-Bobbin za dom in rokodelstvo se kupijo najbolje in najceneje pri firmi

A. WEISSBERG, tvorniška zaloga
Dunaj II., Untere Donaustrasse 23/III.
Hitro razpošiljanje na vse železniške postaje. — Cenovniki v slovenskem jeziku zastoj.

Ivan Bizovičar

umetni in trgovski vrtnar
Ljubljana 839
Kolezijska ulica št. 16

priporoča svojo bogato opremljeno vrtnarstvo ter okusno izdelane vence, šopke in trakove.

izposojevanje ob mrtvaških odrih drevesne cvetlice, kakor tudi najljepše dekoracijske cvetlice za dvorane in balkone.

Vsakovrstne sadike do najzlahabnejših cvetic in zelenjadi. Sprejemam naročila na deželo. Vsa naročila se izvršujejo točno in solidno.

Brzojavke: I. Bizovičar, vrtnar Ljubljana.

Najbolj zanimiv in najboljši slov. ilustrirani tednik so:

ki priobčujejo vsak teden mnogo zanimivih slik z bojišč in o drugih važnih aktualnih domačih in tujih dogodkih, ter obilo zanimivega čtiva: pesmi, povesti, jako zanimiv, lep detektivski roman, poučne članke in črtice iz gospodinjstva, zdravstva, vzgojeslovja, tehnike in sploh vseh strok poljudnega znanstva. 1499

„TEDENSKA SLIKE“ so nepolitični in nestranski ilustrirani tednik, ki je posvečen le zabavi in pouku.

„TEDENSKA SLIKE“ bi naj imela naročena vsaka rodbina, vsaka gostilna, kavarna, bravnica, vsako društvo itd. Zahtevajte „TEDENSKA SLIKE“ povsod in pridobivajte naročnikov. „TEDENSKA SLIKE“ stanejo četrta leta K 2.50, pol leta K 5.— in celo leto K 10.— Naročniki dobe kot nagrado velik ilustriran koledar, slike Prešerna, Jurčiča, Gregorčiča in Aškercer ter tudi lepe zanimive knjige. Naročite si „TEDENSKA SLIKE“ takoj! Novi naročniki dobe še vse letošnje številke.

Poslajte nam svoj naslov in pošljemo Vam 1 številko „TEDENSKA SLIKE“ brezplačno in poštne prosto na ogled.

Upravništvo lista „TEDENSKA SLIKE“
Ljubljana, Franciškaška ulica 10 I.

Prporoča se modna trgovina
Peter Šterk
 Ljubljana Stari trg 18.
 Ia kakovosti moško, žensko in otroško perilo, najmodernejše bluze, jutranje obleke, voljne pletene jopice in garalturo. Razni gorki predmeti za vojake. Nakiti in potrebščine za šivilje. Moški klobuki in čepice. Lepa izbira kožuvinne itd.
 Priznana najnižje cene. Priznana najnižje cene.

Izurjena stenografinja

veča slov. in nem. stenografije ter popolnoma izurjena v strojepisju s triletno prakso v odvetniški pisarni, ki ima veselje vstopiti tudi v kako večjo pisarno, želi premeniti mesto ter vstopiti najraje kje v Ljubljani. Cenjeni dopisi na upravništvo Slovenskega 3121 Naroda pod „izurjena/3121“.

! Bog daj več kaj takega!

Samo tisti, kdor poskusi, ve, kaj je moja šartljeva moka. Kdor naroči enkrat, bo naročil gotovo večkrat. Pomislite! Za en šartelj samo en zavitek brez kake druge moke, brez sladkorja kvasa itd. Cena še vedno samo K 1-30 za zavitek. Tudi pojasnila, kako se naredi, na razpolago. Zatorej naročite obratno, a ne manj kot 3 zavitke 3015

pri razpošiljalnici šartljeve moke Ivan Urek, Borovlje, Koroško.

Lasne kite

v veliki zalogi, najtinejše kakovosti po 7, 9, 12 in 16 kron — vse vrste lasne podloge in mrežice — barva za lasne in brade „Neril“ po 2 in 4 K — toaletne potrebščine — lasulje, brade in druge potrebščine za maskiranje, vse po zmernih cenah priporoča

Štefan Strmoli
Ljubljana, Pod Trančo št. 1.
(Križišče Mestnega in Starega trga)
Postrežba točna in vestna.

C. kr. avstrijska razredna loterija.

Pri naši poslovnici kupljene srečke so zadele:

$\frac{1}{8}$	K 300.000 glavni dobitek	$\frac{1}{2}$
K 5.—	št. 10.202, izreban dne 16. okt. 1915., IV. lot.	K 20.—
	K 30.000 . . . . . št. 68.435,	
	„ 10.000 . . . . . št. 130.169, 7.788,	
	„ 5.000 . . . . . št. 68.425,	
	mного dobitkov po K 2000, 1000, 400	
	in veliko število dobitkov po K 200.	

Izplačani smo na dobitkih za K 911.280—

Novo srečke za 1. razred V. loterije, katerega zrebanje je 14. in 16. decembra,

prodaja

Ljubljanska kreditna banka

v Ljubljani,

kot poslovnica c. kr. avstr. razredne loterije
in njene podružnice v Celju, Celovcu, Trstu in Splitu.

Igralni načrti in vsapo jasnila brezplačno.

Dobiti plačljivi takoj brez odbitka.

Proda se po ceni železna blagajna, pisalni pult, pisalna miza, velika stelaža za časopise oziroma knjige ter nekaj stolov.

Vpraša se v pisarni 3130 g. dr. Vekoslava Kukovca v Celju.

Karel Linhart

urar
Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 7.
Zaloga vseh vrst žepnih ur, ur na nihalo s polnim bitjem, stenskih in kuhinjskih ur, budilk. Nikljaste vožne ure, ure v zapetnicah z radijevim kazalnikom ali brez njega, zaloga srebrnih in nikljastih ur „Omega“ po najnižjih cenah. 2491
Popravila se izvršujejo najbolje.

!! Kupčevalci, zahtevajte takoj !!

cenovnik na veliko o električnih predmetih in o acetilenskih svetilkah vseh vrst. Namizne svetiljke, viseče svetiljke, svetiljke za kolesa in ročne svetiljke, žepne svetiljke itd.

Najcenejši nakup.
A. WEISSBERG
Dunaj II., 2109
Untere Donaustrasse 23/III.
Slovensko dopisovanje.

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

Največja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa koncem leta 1914	K 740.000.000—
Vlog dne 30. junija 1915.	„ 46.800.000—
Rezervnega zaklada	„ 1.330.000—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po **4 1/2 %** brez odbitka. Hranilnica je **pupilarno varna** in **stoji pod kotrolo c. kr. deželne vlade.**

Hranilnica posoja na zemljišča in poslopja proti 5 1/2 % obrestim in najmanj 3/4 % amortizacije. Za varčevanje ima vpeljane lične

domače hranilnike.